

VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI SOCIÁLNEJ POISŤOVNE ZA ROK 2019

Bratislava apríl 2020

Obsah

Úvod	2
-------------	---

1. Orgány Sociálnej poisťovne a hlavný kontrolór

1.1.	Dozorná rada	2
1.2.	Generálny riaditeľ	3
1.3.	Riaditelia pobočiek	3
1.4.	Hlavný kontrolór	4

2. Riadiaca a organizačná činnosť

2.1.	Stratégia	4
2.2.	Organizácia a riadenie ústredia	5
2.3.	Organizácia a riadenie pobočiek	6
2.4.	Kontrolná činnosť	6
2.5.	Výkon dozoru štátu a kontrolné akcie Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky	7
2.6.	Komunikácia s verejnosťou	8
2.7.	Sťažnosti	9
2.8.	Príjem a expedícia podaní	9
2.9.	Ľudské zdroje	10
2.10.	Zahraničné vzťahy	12

3. Dôchodkové poistenie

3.1.	Rozhodovanie o nároku na dôchodkovú dávku a jej výplatu	13
3.2.	Hromadné úpravy dávok dôchodkového poistenia	15
3.3.	Opravné prostriedky v dôchodkovom poistení	15
3.4.	Starobné dôchodkové sporenie	16

4. Nemocenské poistenie, úrazové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie

4.1.	Nemocenské poistenie	16
4.2.	Úrazové poistenie	17

4.3.	Poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie	18
------	--	----

5. Lekárska posudková činnosť pri výkone sociálneho poistenia

5.1.	Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť pobočiek Sociálnej poisťovne – I. stupeň	19
5.2.	Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť ústredia Sociálnej poisťovne – II. stupeň	21

6. Právna služba a legislatíva

6.1.	Právna služba.....	21
6.2.	Legislatíva	22

7. Ekonomika a správa fondov

7.1.	Rozpočet a jeho plnenie	22
7.2.	Správny fond.....	23
7.3.	Výber poistného	24
7.4.	Správa a vymáhanie pohľadávok.....	25

8. Prevádzkovo-technická činnosť

8.1.	Investičný rozvoj a prevádzka.....	27
8.2.	Bezpečnosť	27
8.3.	Verejné obstarávanie	28

9. Informačný systém

9.1.	Technické náležitosti	28
9.2.	Zmeny programového vybavenia.....	29
9.3.	Elektronická výmena dát o sociálnom zabezpečení (EESSI).....	31

Záver		31
--------------	-------	----

Úvod

Sociálna poisťovňa podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) vykonáva dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Podľa zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších Sociálna poisťovňa vykonáva činnosti spojené s výkonom starobného dôchodkového sporenia.

Sociálna poisťovňa pri výkone sociálneho poistenia plní funkciu prístupového bodu a styčného orgánu, ktorý zabezpečuje komunikáciu medzi príslušnými inštitúciami a príjemcami dávok a medzi inštitúciami členských štátov Európskej únie.

1. Orgány Sociálnej poisťovne a hlavný kontrolór

Podľa § 121 zákona o sociálnom poistení orgány Sociálnej poisťovne sú generálny riaditeľ, dozorná rada a riaditeľ pobočky.

Kontrolu hospodárnosti a efektívnosti nakladania s majetkom Sociálnej poisťovne vykonáva podľa § 245a zákona o sociálnom poistení hlavný kontrolór.

Dozorná rada

1.1.

Dozorným orgánom a kontrolným orgánom Sociálnej poisťovne je dozorná rada. Právomoci dozornej rady ustanovuje § 123 zákona o sociálnom poistení. Predsedom dozornej rady je minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Dozorná rada má 11 členov, ktorých s výnimkou predsedu volí

a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky. Dozornú radu ďalej tvoria traja zástupcovia navrhnutí reprezentatívnymi združeniami odborových zväzov, traja zástupcovia navrhnutí reprezentatívnymi združeniami zamestnávateľov, jeden zástupca Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a dvaja zástupcovia Ministerstva financií Slovenskej republiky navrhnutí vládou Slovenskej republiky a jeden zástupca navrhnutý záujmovými združeniami občanov reprezentujúcich poberateľov dôchodkových dávok.

V roku 2019 bolo zloženie dozornej rady nasledovné:

predseda

Ján RICHTER,

minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,

členovia

za vládu Slovenskej republiky

- **Radko KURUC,**
Ministerstvo financií Slovenskej republiky (do 2. decembra 2019),
- **Eduard HAGARA,**
Inštitút finančnej politiky (od 3. decembra 2019),
- **Jana POLAKOVIČOVÁ KOLESÁROVÁ,**
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky,
- **Ján MIKULÍK,**
Ministerstvo financií Slovenskej republiky,

za reprezentatívne združenia zamestnávateľov

- **Pavol BRNKA**,
Zväz sklárskeho priemyslu Slovenskej republiky,
- **Ľudovít PAUS**,
Združenie podnikateľov Slovenska,
- **Oto NEVICKÝ**,
Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky,

za reprezentatívne združenia odborových zväzov

- **Magdaléna MELLENOVÁ**,
Odborový zväz potravinárov Slovenskej republiky,
- **Mária SVOREŇOVÁ**,
Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky,
- **Martin MIKLUŠ**,
Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku,

za záujmové združenia občanov reprezentujúcich poberateľov dôchodkových dávok

- **Ján LIPIANSKY**,
Jednota dôchodcov na Slovensku.

Funkciu podpredsedov dozornej rady v roku 2019 vykonávali Magdaléna Mellenová a Pavol Brnka. V súlade so zákonom o sociálnom poistení, rokovacím poriadkom dozornej rady a schváleným vecným a časovým plánom konania zasadnutí dozornej rady v roku 2019 zvolal predseda 6 riadnych zasadnutí, na ktorých bolo prijatých spolu 80 uznesení.

Generálny riaditeľ

1.2.

Na čele Sociálnej poisťovne je generálny riaditeľ. Pôsobnosť a právomoci generálneho riaditeľa upravuje § 122 zákona o sociálnom poistení a štatút Sociálnej poisťovne.

Generálny riaditeľ je štatutárnym orgánom Sociálnej poisťovne, ktorý zodpovedá za plnenie úloh vyplývajúcich Sociálnej poisťovni zo zákona o sociálnom poistení, z osobitných predpisov a zo strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne.

Generálneho riaditeľa vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky a jej zodpovedá za porušenie povinností uložených zákonom o sociálnom poistení. Funkciu generálneho riaditeľa od júla 2016 vykonáva Ľubomír Vážny.

Riaditelia pobočiek

1.3.

Kompetencie riaditeľa pobočky ustanovuje § 127 zákona o sociálnom poistení, štatút Sociálnej poisťovne a kompetenčný poriadok Sociálnej poisťovne.

Riaditeľ pobočky riadi pobočku a koná v mene Sociálnej poisťovne vo veciach patriacich do pôsobnosti pobočky. Riaditeľ pobočky za svoju činnosť zodpovedá generálnemu riaditeľovi.

Personálne obsadenie funkcií riaditeľov pobočiek v roku 2019 je uvedené v prílohe 1.

Hlavný kontrolór

1.4.

Podľa § 245a zákona o sociálnom poistení hlavný kontrolór vykonáva kontrolu hospodárnosti a efektívnosti nakladania s vlastným majetkom Sociálnej poisťovne (vnútorná kontrola) a podľa zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a audite“) vykonáva kontrolu hospodárenia a správnosti finančných operácií.

Hlavného kontrolóra volí a odvoláva dozorná rada. Funkciu hlavného kontrolóra vykonáva od decembra 2016 František Orolín.

V roku 2019 vykonali zamestnanci útvaru hlavného kontrolóra v súlade s § 9 ods. 3 zákona o finančnej kontrole a audite a v súlade so schváleným plánom kontrolnej činnosti dozornou radou na rok 2019 celkom 14 finančných kontrol na mieste, z toho jednu finančnú kontrolu zameranú na splnenie opatrení prijatých na nápravu zistených nedostatkov. Útvar hlavného kontrolóra overoval plnenie rozpočtu správneho fondu vybraných finančných operácií správneho fondu, vrátane účinnosti prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a kontroloval hospodárenie s vlastným majetkom.

Nedostatky zistené hlavným kontrolórom v roku 2019 boli na mieste odstraňované povinnými osobami operatívne už v priebehu finančných kontrol a povinné osoby prijali aj primerané opatrenia na zamedzenie výskytu zistených nedostatkov v budúcnosti.

2. Riadiaca a organizačná činnosť

Stratégia

2.1.

Sociálna poisťovňa v roku 2019 sa v súlade so Strategickými zámermi činnosti Sociálnej poisťovne na roky 2017 – 2022 (ďalej len „Stratégia“), ktoré boli schválené vládou Slovenskej republiky dňa 25. januára 2017 a Národnou radou Slovenskej republiky dňa 28. marca 2017, zamerala na tri strategické oblasti, ktorými sú zvyšovanie kvality zákonom zverených činností, optimalizácia procesov a efektívne hospodárenie.

Sociálna poisťovňa v roku 2019 plnila svoje povinnosti zo zákona o sociálnom poistení a o priznávaní dávok sociálneho poistenia poistencom rozhodovala v primeraných lehotách. Na dodržiavanie povinností zo zákona o sociálnom poistení, vrátane dodržiavania lehôt v konaniach, ako aj za účelom odhalenia prípadného zneužívania sociálneho systému zo strany klientov alebo zo strany zamestnancov Sociálna poisťovňa v roku 2019 zamerala aj svoju vnútornú kontrolnú činnosť. Osobitnú pozornosť v roku 2019 Sociálna poisťovňa venovala včasnej a komplexnej informovanosti klientov vo veciach sociálneho poistenia s využívaním moderných informačných technológií, dobudovaniu siete klientskych centier v pobočkách Sociálnej poisťovne a významným proklientským opatrením Sociálnej poisťovne v roku 2019 bolo aj zavedenie rezervačného systému pre verejnosť. Aktívne sa Sociálna poisťovňa v uplynulom roku zapájala do znižovania administratívnej záťaže a byrokracie, osobitne sa podieľala aj na analytickej príprave tzv. antibyrokratických balíčkov. Plnenie cieľa stabilizácie zamestnancov v roku 2019 Sociálna poisťovňa realizovala v rámci svojej cielene uplatňovanej personálnej, mzdovej a sociálnej politiky s osobitným zameraním sa na optimalizáciu odmeňovania v prospech udržania kvalitných a perspektívnych zamestnancov.

Prioritou Sociálnej poisťovne aj v roku 2019 bolo pokračovanie vo využívaní informačno-komunikačných technológií s osobitným cieľom neustáleho znižovania miery zaťaženia

klientov a rozvoj elektronickej komunikácie a dôsledná aplikácia zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmena doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov. Vybudovanie spoločnej databázy údajov s možnosťou jej využitia všetkými útvarmi poisťovne je predmetom projektu „Efektívny Manažment údajov Sociálnej poisťovne“ (MÚSP), ktorého komplikovaný proces verejného obstarávania prebieha od roku 2018. Participáciu na medzinárodnej výmene informácií v oblasti sociálneho zabezpečenia Sociálna poisťovňa realizovala projektom elektronickej výmeny údajov sociálneho zabezpečenia (EESSI), v ktorom plní ako jediný subjekt v Slovenskej republike úlohu prístupového bodu pre inštitúcie v rámci Slovenskej republiky. V roku 2019 bol prístupový bod Slovenskej republiky daný do produkčnej prevádzky.

Pri rozširovaní elektronizácie a automatizácie procesov Sociálna poisťovňa v roku 2019 postupovala v súlade s Konceptiou rozvoja informačných systémov Sociálnej poisťovne v období rokov 2017 – 2022. V roku 2019 vytvorila podmienky na auditovateľný systém manažmentu prevádzky IT služieb, rozširovanie elektronickej komunikácie, technologickú stabilizáciu prevádzkovaného prostredia informačných systémov a ich spoľahlivosť a bezpečnosť.

Zvýšenie plnenia odvodových povinností Sociálna poisťovňa zabezpečila v roku 2019 vyšším výberom poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie oproti roku 2018, čím zároveň nevznikla potreba dotácie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu, ktoré boli v minulosti Sociálnej poisťovni poskytované na krytie deficitu vzniknutého v dôsledku zavedenia II. dôchodkového piliera a ako finančná výpomoc z dôvodu platobnej neschopnosti základného fondu starobného poistenia. Na zabezpečenie zvýšenia plnenia odvodových povinností, okrem celoštátneho efektu zvyšovania zamestnanosti, významne prispelo aj zavedenie inštitútu vymáhania pohľadávok Sociálnou poisťovňou, tzv. správny výkon. Pri ochrane verejných financií pred ich zneužitím Sociálna poisťovňa v roku 2019 postupovala v súlade s Akčným plánom boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni. Sociálna poisťovňa sa zamerala aj na modernizáciu budov vo vlastníctve Sociálnej poisťovne a realizovala viacero investícií s orientáciou na energetickú hospodárnosť.

Plánovaným realizovaním cieľov v jednotlivých oblastiach Stratégie Sociálna poisťovňa v roku 2019 vytvorila aj podmienky pre ich ďalšie aktívne a efektívne napĺňanie v roku 2020.

Správa o plnení strategických zámerov činnosti Sociálnej poisťovne v roku 2019 bola podľa § 123 ods. 2 písm. a) tretieho bodu zákona o sociálnom poistení predložená na rokovanie dozornej rady a podľa § 122 ods. 4 písm. c) štvrtého bodu zákona o sociálnom poistení na rokovanie vlády Slovenskej republiky vo februári 2020.

Organizácia a riadenie ústredia

2.2.

Ústredie je podľa § 124 zákona o sociálnom poistení organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne. Sídлом ústredia je Bratislava.

Podľa § 126 ods. 1 zákona o sociálnom poistení ústredie riadi generálny riaditeľ.

Na účely riadenia organizačných zložiek vydalo ústredie v roku 2019 spolu 55 vnútorných predpisov, z toho 27 príkazov generálneho riaditeľa a 28 metodických usmernení pre riadených zamestnancov.

Generálny riaditeľ pravidelne zvolával porady vedenia, ktoré boli v roku 2019 zamerané najmä na implementáciu a dopady zmien právnej úpravy v oblasti dávok dôchodkového poistenia, na aktuálne problémy v oblasti vymáhania pohľadávok. Pravidelným bodom rokovania na poradách vedenia Sociálnej poisťovne bola tvorba rozpočtu a jeho čerpanie, hospodárenie

Sociálnej poisťovne a koncepcia rozvoja informačného systému. Osobitne sa vedenie Sociálnej poisťovne venovalo optimalizácii procesov, ochrane osobných údajov a kybernetickej bezpečnosti, verejnému obstarávaniu, správe nehnuteľného majetku, riadeniu ľudských zdrojov, tiež kontrolnej činnosti a eliminácii zneužívania sociálneho systému.

Personálne obsadenie organizačných útvarov ústredia v priamej riadiacej pôsobnosti generálneho riaditeľa v roku 2019 je uvedené v prílohe 2.

Organizácia a riadenie pobočiek

2.3.

Podľa § 127 ods. 3 zákona o sociálnom poistení riaditeľ pobočky koná v mene Sociálnej poisťovne vo všetkých veciach patriacich do pôsobnosti pobočky. V roku 2019 vykonávala Sociálna poisťovňa svoju činnosť v rámci regiónov Slovenska v 36 pobočkách, ktoré majú v rámci svojej územnej pôsobnosti zriadených spolu 44 vysunutých pracovísk.

Činnosť pobočiek ich riaditelia v roku 2019 upravili prostredníctvom 196 príkazov ako vnútorných aktov riadenia v ich riadiacej pôsobnosti. Ústredie Sociálnej poisťovne operatívne usmerňovalo činnosť pobočiek osobitne na celoslovenských pracovných poradách, zvaných generálnym riaditeľom a organizačnými útvarmi ústredia. V roku 2019 zorganizovalo 38 pracovných porád s riaditeľmi a ďalšími vedúcimi zamestnancami pobočiek predovšetkým za účelom jednotnej aplikácie právnej úpravy v oblasti sociálneho poistenia aj jej novelizácií, ako aj za účelom racionalizácie a zefektívňovania činnosti v oblasti hospodárenia, bezpečnosti, optimalizácie procesov a rozvoja informačného systému, efektívnej prevádzky, kontroly a vybavovania sťažností, a tiež proklientskej orientácie a riadenia ľudských zdrojov Sociálnej poisťovne.

Kontrolná činnosť

2.4.

Kontrolná činnosť v podmienkach Sociálnej poisťovne bola vykonávaná v rámci vnútornej kontroly, finančnej kontroly na mieste a vonkajšej kontroly. Riadila sa plánom kontrolnej činnosti vykonávanej zamestnancami ústredia na rok 2019 a plánmi kontrolnej činnosti pobočiek na rok 2019.

V rámci vnútornej kontroly v roku 2019 vykonali zamestnanci odboru kontroly a sťažností 108 kontrol, z toho deväť v ústredí a 99 v pobočkách Sociálnej poisťovne. Zamestnanci ostatných organizačných útvarov Sociálnej poisťovne vykonali 17 kontrol, z toho jednu kontrolu v ústredí, v sekcii dôchodkového poistenia a 16 kontrol v pobočkách Sociálnej poisťovne.

Podľa zákona o finančnej kontrole a audite vykonali zamestnanci pobočiek 84 finančných kontrol na mieste zameraných na finančné operácie pobočky. V prípade zistených nedostatkov Sociálna poisťovňa priebežne prijímala opatrenia na ich odstránenie.

V roku 2019 bolo Sociálnou poisťovňou vykonaných u zamestnávateľov 14 598 vonkajších kontrol. Správnosť odvodu poistného a plnenie oznamovacích povinností bola skontrolovaná za 296 742 zamestnancov. Počas výkonu vonkajších kontrol zamestnávatelia uhradili poistné v sume 5 933 818,80 eur, ktoré sa vzťahovalo ku kontrolovanému obdobiu. Po ukončení vonkajších kontrol bolo zamestnávateľom na základe výsledkov kontrol rozhodnutím predpísané dlžné poistné v celkovej sume 2 171 948,57 eur.

Výkon dozoru štátu a kontrolné akcie Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky

2.5.

Dozor štátu v roku 2019 v Sociálnej poisťovni vykonávalo v súlade s § 246 zákona o sociálnom poistení Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

V roku 2019 pokračoval a bol uzatvorený dozor štátu, ktorý trval od 12. novembra 2018 do 30. apríla 2019 v Sociálnej poisťovni, ústredie a v Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava, vykonávaný v nadväznosti na podanie fyzickej osoby vo veci odškodňovania nárokov pozostalých v súvislosti so smrteľným pracovným úrazom. Dozornou skupinou neboli v priebehu výkonu dozoru štátu uložené žiadne opatrenia.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v rámci výkonu dozoru štátu v roku 2019 v Sociálnej poisťovni začalo a uzatvorilo päť dozorných akcií.

Od 8. marca 2019 do 18. apríla 2019 vykonalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky dozor štátu v Sociálnej poisťovni, pobočka Martin, s osobitným dôrazom na výber poistného, vymáhanie pohľadávok, správu pohľadávok a správny výkon. Dozornou skupinou neboli v priebehu výkonu dozoru štátu uložené žiadne opatrenia.

Od 6. mája 2019 do 31. júla 2019 vykonalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky dozor štátu v Sociálnej poisťovni, pobočka Dunajská Streda, s osobitným dôrazom na výber poistného, vymáhanie pohľadávok, správu pohľadávok a správny výkon. Dozornou skupinou neboli v priebehu výkonu dozoru štátu uložené žiadne opatrenia.

Od 15. júla 2019 do 30. septembra 2019 vykonalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky dozor štátu v Sociálnej poisťovni, pobočka Prievidza, s osobitným dôrazom na výber poistného, vymáhanie pohľadávok, správu pohľadávok a správny výkon. Dozornou skupinou neboli v priebehu výkonu dozoru štátu uložené žiadne opatrenia.

Od 18. novembra 2019 do 6. decembra 2019 vykonalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky dozor štátu v Sociálnej poisťovni, pobočka Považská Bystrica, s osobitným dôrazom na podanie fyzickej osoby, týkajúcim sa postupu vo veci vymáhania pohľadávky na penále. Dozornou skupinou neboli v priebehu výkonu dozoru štátu uložené žiadne opatrenia.

Od 29. októbra 2019 vykonáva Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky dozor štátu v Sociálnej poisťovni, ústredie, s osobitným dôrazom na postup pri vybavovaní podaní fyzických osôb a právnických osôb, patriacich najmä do vecnej pôsobnosti odboru kontroly a sťažností Sociálnej poisťovne, ústredie. Uvedený dozor štátu nebol do konca roku 2019 ukončený.

Od 25. júna 2019 v Sociálnej poisťovni kontrolnú akciu vykonáva Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky s predmetom kontroly zameranej na systém výberu a správy odvodov sociálneho poistenia a starobného dôchodkového sporenia. Uvedená kontrola nebola do konca roku 2019 ukončená.

Od 10. júla 2019 v Sociálnej poisťovni vykonával Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky kontrolnú akciu zameranú na systém ochrany a bezpečnosť údajov vo verejnom sektore v Sociálnej poisťovni. Prerokovanie protokolu o výsledku kontroly prebehlo v decembri 2019 s termínmi na prijatie dohodnutých opatrení v roku 2020.

Komunikácia s verejnosťou

2.6.

V roku 2019 Sociálna poisťovňa publikovala alebo participovala celkom na 12 208 príspevkoch v tlači, na reportážach v televízii, v rozhlase a na webových stránkach rôznych médií. Tlačové besedy v roku 2019 Sociálna poisťovňa zamerala na odborné témy týkajúce sa dôchodkového veku, valorizácie dôchodkov, vianočného príspevku, elektronizácie služieb a nový rezervačný systém Sociálnej poisťovne.

Na svojej webovej stránke Sociálna poisťovňa v roku 2019 zverejnila 531 tlačových správ k problematike sociálneho poistenia a 98 tlačových správ týkajúcich sa činnosti pobočiek Sociálnej poisťovne. Svoju webovú stránku www.socpoist.sk Sociálna poisťovňa aktívne využíva, jej obsah pravidelne aktualizuje podľa životných situácií poistencov v nadväznosti na legislatívne zmeny a požiadavky verejnosti. Webová stránka Sociálnej poisťovne slúži aj ako portál, pomocou ktorého vstupujú do Elektronických služieb Sociálnej poisťovne.

Sociálna poisťovňa pripravila viaceré informačné kampane servisného charakteru zamerané na zmeny v sociálnom poistení v roku 2019, prepočet dôchodkov starodôchodcom, povinnosti počas pracovnej neschopnosti, povinnosti študentov po ukončení štúdia, zvýšenie životného minima, samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) a na nové odvody SZČO, prácu v Európskej únii, prácu v zahraničí a dávku v nezamestnanosti po návrate, sociálne zabezpečenie v nadväznosti na Brexit, ale aj na upozornenia na chyby poistencov pri platení poistného a oznamovaní údajov, chyby zamestnávateľov v mesačných výkazoch a pri registrácii zamestnancov, či na podvody pri vymáhaní dlžného poistného pre poistencov, ako aj zmeny očakávané od roku 2020.

V roku 2019 Sociálna poisťovňa pripravila v pobočkách po celom Slovensku jarné a jesenné semináre (workshopy) pre zamestnávateľov, pričom témy stretnutí vychádzali z kontrolných zistení Sociálnej poisťovne a zameriavali sa najmä na elektronickú komunikáciu a odstraňovanie najčastejších chýb zamestnávateľov v kontakte so Sociálnou poisťovňou. V roku 2019 sa na seminároch zúčastnilo 3 324 zástupcov zamestnávateľov.

Pre lepšie informovanie verejnosti Sociálna poisťovňa mala v roku 2019 k dispozícii 22 druhov informačných letákov a dve brožúry s informáciami pre dôchodcov a SZČO dostupných vo všetkých 36 pobočkách na Slovensku a v ústredí v informačno-poradenskom centre v Bratislave.

Informačno-poradenské centrum Sociálnej poisťovne pomáha praktickými radami občanom žijúcim a pracujúcim v Slovenskej republike, ale aj občanom zo zahraničia riešiť ich konkrétne problémy. Odpovedá na ich otázky telefonicky, vrátane dvoch bezplatných liniek, elektronicky prostredníctvom formulára pre otázky na webovej stránke Sociálnej poisťovne a pri osobných návštevách. V roku 2019 Informačno-poradenské centrum Sociálnej poisťovne vybavilo radami a odporúčaním postupu v telefonickom kontakte 385 753 požiadaviek, elektronicky 47 780 a v osobnom kontakte 34 277, t. j. spolu vybavilo 467 810 požiadaviek klientov. V posledných rokoch Sociálna poisťovňa zaznamenáva výrazný nárast počtu žiadostí o informácie a asistenciu pri riešení konkrétnych životných situácií.

Sociálna poisťovňa v roku 2019 vybavovala aj žiadosti o poskytnutie súčinnosti orgánov verejnej moci, súdov a exekútorov. Týkali sa 40 545 fyzických a právnických osôb. Ďalšou kategóriou poskytovania informácií bolo poskytovanie prostredníctvom špecializovaného systému elektronického poskytovania údajov Sociálnej poisťovne súdnym exekútorom vo veci exekúcií. Uvedeným spôsobom Sociálna poisťovňa vybavila 1 382 104 elektronických podaní a 4 363 reklamácií, resp. doplnení.

Sociálna poisťovňa rozšírila možnosti hodnotenia poskytovaných služieb verejnosti inštalovaním tzv. kioskov v pobočkách. Po vyplňaní papierových formulárov v pobočkách a elektronických formulárov na webovej stránke je to ďalší spôsob na zisťovanie spätnej väzby a získavanie podnetov na zlepšovanie poskytovaných služieb. Okrem hodnotenia služieb klienti využívali kiosky aj na elektronickú komunikáciu so Sociálnou poisťovňou a na prihlásenie sa do rezervačného systému, ktorý v roku 2019 Sociálna poisťovňa uviedla do prevádzky vo všetkých svojich pobočkách. Rezervačný systém bol pozitívne hodnotený verejnosťou a v roku 2019 ho využilo 44 026 občanov.

Ďalšou službou Sociálnej poisťovne pre verejnosť je rozšírenie vyvolávacieho systému do pobočiek Sociálnej poisťovne (aktuálne s výnimkou piatich pobočiek z dôvodu ich materiálo-technických prekážok). V roku 2019 Sociálna poisťovňa pristúpila aj k softvérovému zjednoteniu vyvolávacích systémov z predchádzajúcich etáp inštalovania, ktorý jej poskytuje možnosti štatistického vyhodnocovania a ucelené výstupy pre hodnotenie pobočiek.

Projekt pripomínania aktuálnych nedoplatkov SZČO prostredníctvom posielania SMS správ a e-mailov pomáha Sociálnej poisťovne pri výbere poistného. V roku 2019 Sociálna poisťovňa rozoslala živnostníkom a ostatným SZČO spolu 193 907 správ (SMS správy a e-maily). Na základe týchto upozornení SZČO dodatočne uhradili meškajúce poistné vo výške 3,62 mil. eur.

Podobný projekt pokračoval aj vo vzťahu k zamestnávateľom, ktorým pomocou SMS správ a e-mailov Sociálna poisťovňa zasiela informácie o nezaplatenom poistnom za uplynulý mesiac. V roku 2019 bolo odoslaných 393 967 SMS správ a e-mailov. Príjem z takto zaplateného dlžného poistného bol 42,51 mil. eur a je verejnosťou vnímaný ako ústretový krok zo strany Sociálnej poisťovne.

Sociálna poisťovňa odoslala v roku 2019 zamestnávateľom aj ďalších 122 341 správ (SMS správy a e-maily) o neodovzdaných mesačných výkazoch poistného a príspevkov za ich zamestnancov.

Sťažnosti

2.7.

V roku 2019 Sociálna poisťovňa prijala celkom 425 sťažností, z ktorých 354 prijalo ústredie a 71 pobočky. Sťažnosti boli vybavované Sociálnou poisťovňou podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov. Predmetom sťažností bolo najmä dodržanie zákonnej lehoty v oblasti dôchodkového poistenia, lekárska posudková činnosť, postup pri výbere poistného a postup súvisiaci s výplatom dávok nemocenského poistenia.

O výsledku prešetrenia boli fyzické osoby a právnické osoby informované v zákonom stanovenej lehote. Vo vzťahu k rozsahu agendy vybavovanej Sociálnou poisťovňou počet prijatých sťažností podľa zákona o sťažnostiach predstavuje 0,01 % z celkového počtu konaní súvisiacich s predmetom sťažností.

Príjem a expedícia podaní

2.8.

Sociálna poisťovňa v roku 2019 celkovo vyexpedovala 4 949 524 ks listových zásielok prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s. Na úhradu poštovného vynaložila 4 151 218,12 eur. Ústredie zabezpečilo expedíciu 2 556 787 ks listových zásielok. Pobočky Sociálnej poisťovne zabezpečili expedíciu 2 392 737 ks listových zásielok.

Sociálnej poisťovni bolo celkovo v roku 2019 doručených 1 836 458 ks listových zásielok. Ústrediu bolo v roku 2019 doručených 898 581 ks listových zásielok a pobočkám 937 877 ks listových zásielok.

Sociálna poisťovňa v súlade so zákonom o e-Governmente realizuje príjem a expedíciu podaní, v prípade, že klient má zriadenú elektronickú schránku, prostredníctvom elektronickej schránky na portáli www.slovensko.sk. Celkovo bolo Sociálnej poisťovni v roku 2019 do elektronickej schránky doručených 408 554 ks podaní, z toho ústrediu 376 106 podaní a pobočkám 32 448 podaní a odoslaných bolo 789 895 elektronických podaní, z toho ústredie odoslalo do elektronických schránok 239 568 podaní, pobočky 550 327 podaní.

Ľudské zdroje

2.9.

V oblasti riadenia ľudských zdrojov Sociálna poisťovňa v roku 2019 pokračovala v cielene uplatňovanej personálnej, mzdovej a sociálnej politike so zameraním na vytváranie podmienok pre stabilizáciu zamestnancov, predchádzanie fluktuácii a zabezpečenie požadovaného počtu odborných zamestnancov podľa organizačnej a profesijnej štruktúry.

Z celkového plánovaného počtu 5 451 zamestnancov bolo k 31. decembru 2019 obsadených 5 402 pracovných miest. 318 zamestnancov bolo zo zákonných dôvodov v mimo evidenčnom stave (materská a rodičovská dovolenka, uvoľnenie na výkon verejnej funkcie a pod.).

Ukazovateľ	Evidenčný stav zamestnancov	Z toho		Počet zamestnancov v mimo evidenčnom stave
		ženy	muži	
Plánovaný počet zamestnancov	5 451	x	x	x
Skutočnosť k 31. 12. 2019	5 402	4 705	697	318

Z celkového evidenčného počtu 5 402 zamestnancov bolo 394 vedúcich zamestnancov, čo je 7,29 %. V štruktúre zamestnancov došlo k miernemu zvýšeniu podielu zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním a zamestnancov mužov. Vekový priemer zamestnancov mierne stúpol.

Ukazovateľ	Stav k 31. 12. 2019	Stav k 31. 12. 2018
Vekový priemer zamestnancov v rokoch	47,6	47,3
Podiel mužov a žien	12,9% / 87,1%	11,2% / 88,8%
Vzdelanie - podiel zákl. až SŠ/VŠ	49,3% / 50,7%	49,4% / 50,6%

Osobitnú pozornosť Sociálna poisťovňa venuje vytváraniu podmienok na stabilizáciu a predchádzanie fluktuácii zamestnancov.

Priemerná dĺžka zamestnania v Sociálnej poisťovni	Stav k 31. 12. 2019
do 5 rokov	1339
od 5 do 10 rokov	599
od 10 do 15 rokov	924
od 15 do 20 rokov	684

od 20 do 25 rokov	756
25 rokov a viac	1100
Spolu počet zamestnancov	5 402

Počet uzatvorených pracovných zmlúv v roku 2019 výrazne ovplyvnil výkon strážnej služby od 1. januára 2019 vlastnými zamestnancami (165 zamestnancov).

Ukazovateľ	Ústredie	Pobočky	Spolu
Pohyb zamestnancov			
uzatvorený pracovný pomer 2019	226	396	622
skončený pracovný pomer 2019	162	277	439

Z celkového počtu 622 novoprijatých zamestnancov bolo na základe personálno-psychologického posúdenia prijatých v ústredí Sociálnej poisťovne počas roku 2019 celkom 104 zamestnancov na sekciu dôchodkového poistenia.

Fluktuácia zamestnancov sa v roku 2019 v dôsledku prijatých opatrení zastavila a v porovnaní s rokom 2018 bola znížená o 0,18 % (z 8,41% na 8,23 %). Dôvodom skončenia pracovného pomeru v roku 2019 bol najmä odchod do dôchodku a v dávkových organizačných útvaroch skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnanca z dôvodu vysokej pracovnej zaťaženia, náročnosti práce, trvalej nevyhnutnosti neustáleho štúdia zmien zákona o sociálnom poistení.

V súlade so schváleným plánom vzdelávania na rok 2019 Sociálna poisťovňa zabezpečila svojim zamestnancom vzdelávacie aktivity zamerané na adaptáciu novoprijatých zamestnancov, udržiavanie a dopĺňanie vedomostí týkajúcich sa znalostí a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov, na rozvoj interpersonálnych zručností, na špecializačné vzdelávanie posudkových lekárov, ako aj na jazykové vzdelávanie pre styk s klientmi zo zahraničia. Celkové náklady, ktoré Sociálna poisťovňa vynaložila na vzdelávacie aktivity pre svojich zamestnancov v roku 2019, boli vo výške 31 603,94 eur, čo predstavuje pri celkovom počte 496 zrealizovaných vzdelávacích aktivít (2 369 účastníkov) ročnú výšku nákladov na jedného zamestnanca 13,34 eur.

Za účelom stabilizácie zamestnancov je aj sociálna politika Sociálnej poisťovne dlhodobo orientovaná na regeneráciu pracovnej sily a zvyšovanie kvality života zamestnancov, a to napr. poskytovaním pracovného voľna s náhradou mzdy nad rámec stanovený Zákonníkom práce, poskytovaním rekreácií v svojich doškoľovacích a rekreačných zariadeniach, vytváraním podmienok na absolvovanie preventívnych lekárskech prehliadok zamestnancov a ďalších benefitov v súlade s platnou kolektívnou zmluvou a pravidlami použitia sociálneho fondu. Celkovo na príspevky v oblasti benefitov pre zamestnancov bolo Sociálnou poisťovňou v roku 2019 použitých 1 076,6 tisíc eur z vytvoreného sociálneho fondu. Najvýznamnejšími položkami zo sociálneho fondu v roku 2019 bolo opätovne čerpanie príspevku na stravovanie (643 162,97 eur) a peňažného príspevku na regeneráciu pracovnej sily (342 726,71 tisíc eur). Ďalšími benefitmi zo sociálneho fondu boli nenávratná sociálna výpomoc pri zložitých životných situáciách, príspevkov na kultúrne a športové podujatia a poskytovanie bezúročnej návratnej pôžičky zamestnancom. Sociálna poisťovňa poskytuje pri realizácii svojej sociálnej politiky zamestnancom celý rad ďalších benefitov, z ktorých sú viaceré orientované do finančnej oblasti, sú to napr. príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie odstupňované

podľa dĺžky trvania pracovného pomeru, odmeny pri životných výročiach, odmeny pri pracovných výročiach vo väzbe na odpracované roky v organizácii, zvýšená náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti, zvýšený rozsah dovolenky o jeden týždeň nad základnú výmeru.

V súvislosti s povinnosťou preplácania časť výdavkov zamestnancovi na jeho rekreáciu realizovanú v Slovenskej republike bol za rok 2019 poskytnutý finančný príspevok spolu 2 006 zamestnancom v celkovej výške 404,43 tis. eur.

V rámci odmeňovania zamestnancov Sociálna poisťovňa plnila v roku 2019 všetky povinnosti v súlade so mzdovým predpisom a so záväzkami vyplývajúcimi z kolektívnej zmluvy a nad ich rámec percentuálne zvýšila tarifné mzdy všetkých zamestnancov o pevnú sumu 102 eur, čo predstavovalo v prepočte 10 % z objemu priznaných tarifných miezd a osobného ohodnotenia.

Zahraničné vzťahy

2.10.

V oblasti zahraničných vzťahov v roku 2019 sa Sociálna poisťovňa aktívne zúčastňovala na činnosti európskych orgánov a inštitúcií, najmä Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „Správna komisia“), Technickej komisie pre spracovanie údajov a pracovných skupín, zriadených Európskou komisiou, najmä Pracovnej skupiny pre sociálne otázky a Pracovnej skupiny pre oblasť vysielania.

V roku 2019 vrcholili aktivity súvisiace s projektom EESSI. Na zasadnutiach Správnej komisie, Pracovnej skupiny pre sociálne otázky a Pracovnej skupiny pre oblasť pre vysielania sa prerokovávali najmä problémy súvisiace s revíziou koordinačných nariadení, uplatňovaním nárokov na dávky v nezamestnanosti a s vysielaním zamestnancov.

Sociálna poisťovňa sa aktívne zúčastňovala aj zasadnutí Európskej platformy pre boj proti omylom a podvodom v sociálnom zabezpečení a Európskej platformy sociálneho zabezpečenia (ESIP), participovala na príprave podkladov v súvislosti so zriadením Európskeho orgánu práce ELA, na príprave projektu Jednotnej digitálnej brány, ako aj na prípravách súvisiacich s vystúpením Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie.

Sociálna poisťovňa predkladala stanoviská, návrhy, inštrukcie a nóty súvisiace s aplikáciou koordinačných nariadení, vypracovala viaceré materiály a dotazníky o systéme sociálneho poistenia v Slovenskej republike pre medzinárodné inštitúcie MASZ, ESIP a pre Európsku komisiu. V spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR participovala na príprave dohody s Belgickom o spolupráci v boji proti cezhraničným podvodom, aktívne upozorňovala európske inštitúcie na potrebu riešenia problémov súvisiacich s refundáciou dávok v nezamestnanosti a prijala viaceré opatrenia na potieranie nelegálneho zamestnávania a proti obchádzaniu pravidiel pri vysielaní zamestnancov.

V roku 2019 Sociálna poisťovňa revidovala niektoré formuláre na vykonávanie bilaterálnych zmlúv s Ukrajinou a Čiernou Horou, pokračovala v realizácii Medzinárodných poradenských dní s Rakúskom, Nemeckom, Maďarskom a Českou republikou, na ktorých zamestnanci Sociálnej poisťovne spolu so zahraničnými expertmi poskytovali informácie klientom z dotknutých krajín z oblasti dôchodkového zabezpečenia.

Sociálna poisťovňa naďalej prevádzkovala portál Info English a Info Deutsch, vybavila podania a dopyty v anglickom a nemeckom jazyku v 612 prípadoch. Sociálna poisťovňa súčasne prevádzkovala aj telefonickú linku portálu Info English.

3. Dôchodkové poistenie

Podľa § 179 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona o sociálnom poistení dôchodkové poistenie vykonáva ústredie Sociálnej poisťovne. Ústredie rozhoduje predovšetkým o nároku na dôchodkovú dávku a jej sume z I. piliera v prvom aj v druhom stupni, vypláca dôchodkové dávky, ako aj iné dávky, ktoré sa vyplácajú spolu s dôchodkovou dávkou.

Podľa § 178 ods. 1 písm. c) a d) zákona o sociálnom poistení pobočky Sociálnej poisťovne prijímajú a spisujú žiadosti o dôchodok, vrátane žiadostí o dôchodok zo starobného dôchodkového sporenia. Pobočky v dávkovom dôchodkovom konaní vykonávajú úkony na zistenie skutočného stavu vecí, najmä zabezpečujú listinné dôkazy, výpovede a vyjadrenia účastníkov konania, rozhodujú o sociálnom dôchodku, vyhotovujú evidenčné listy dôchodkového poistenia (ELDP), riešia nezrovnalosti zistené v elektronických evidenčných listoch dôchodkového poistenia (eELDP) doručených zamestnávateľmi, vykonávajú aj konzultačnú a poradenskú činnosť, vrátane informatívneho výpočtu dôchodku.

Rozhodovanie o nároku na dôchodkovú dávku a jej výplatu

3.1.

V oblasti rozhodovania o nárokoch občanov na dôchodkové dávky a ich výplatu Sociálna poisťovňa v roku 2019 zaznamenala a vykonala nasledovné úkony:

a) počet podaní vo veciach dôchodkového poistenia	466 269,
z toho počet všetkých žiadostí o dôchodkovú dávku (o starobný, predčasný starobný, invalidný, vdovský, vdovecký a sirotsky dôchodok) doručených ústrediu	108 962*,
(zo zahraničia 3 183)	
b) počet elektronických podaní	162 016,
c) počet vydaných rozhodnutí	1 828 735,
• z automatického spracovania	
počet celkovo vydaných rozhodnutí o dôchodkovej dávke,	1 566 729,
z toho	
- valorizácia dôchodkových dávok	1 410 311,
- zvýšenie starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku	156 418,
• z individuálneho spracovania	
počet celkovo vydaných rozhodnutí o dôchodkovej dávke,	262 006,
z toho	
- priznaných dôchodkových dávok na žiadosť	102 565,
(v odbore zahraničných agend 15 345)	
- zamietnutých žiadostí o dôchodkovú dávku	9 987,
(predčasných starobných dôchodkov 1 504)	
- vydaných zmenových rozhodnutí	149 454,
d) počet dokumentov zaslaných do e-schránok (napr. oznámenia o vykonaní zrážok exekútorom, poskytovanie informácií bankám, daňovým úradom a súdom)	192 988,
e) počet preddavkovo vyplácaných dôchodkových dávok	4 600.

*uvedený počet žiadostí o dôchodok predstavuje nárast v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka o 10 103 žiadostí (o 10,21 %).

V roku 2019 Sociálna poisťovňa priemerne mesačne vyplácala 1 734 795 dôchodkov. Ku dňu 31. decembru 2019 vyplácala 1 746 252 dôchodkov.

Sociálna poisťovňa v roku 2019 v oblasti dôchodkového poistenia plnila bežné i mimoriadne úlohy a vykonávala aj ďalšie činnosti súvisiace s agendou dôchodkového poistenia v rozsahu:

a) **výplata dôchodkových dávok**

- v hotovosti mesačne priemerne 392 151 poberateľom dôchodku, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2018 menej o 10 444 poberateľov dôchodku, ktorým sa vypláca dôchodok takouto formou výplaty,
- na osobné účty v bankách priemerne 984 825 poberateľom dôchodku, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2018 viac o 20 458 poberateľov dôchodku,
- poberateľom dôchodkov žijúcich v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby:
 - hromadným poukazom na účet zariadenia priemerne 14 950 poberateľom dôchodku, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2018 menej o 366 poberateľov dôchodku,
 - na osobné účty poberateľov dôchodkových dávok priemerne 2 026 poberateľom dôchodku, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2018 menej o 108 poberateľov dôchodku,

b) **evidencia spisových materiálov a ich spracovanie**

- v evidencii dávkovej registratúry je uložených cca 2 100 000 dávkových spisov,
- v evidencii nárokových podkladov je uložených cca 11 500 000 ELDP,
- v evidencii likvidačných dokladov je zaradených cca 2 500 000 dokladov,

c) **skenovanie nárokových podkladov** v rozsahu 350 423 nárokových podkladov potrebných pre posúdenie nároku na dôchodok,

d) **automatická kontrola údajov uvedených v eELDP s údajmi evidovanými v informačnom systéme Jednotný výber poistného (JVP)**, Sociálnej poisťovni bolo doručených 1 311 080 eELDP, pričom v 1 085 409 eELDP sa údaje zhodovali s údajmi evidovanými v informačnom systéme JVP (82,79 %),

e) **konverzia údajov na pobočkách Humenné, Rimavská Sobota, Stará Ľubovňa**, v roku 2019 bolo spracovaných 372 486 rodných čísiel poistencov. Z toho z optického archivačného systému bolo spracovaných 179 456 rodných čísiel poistencov narodených v rokoch 1959, 1960 a 1961.

Zvýšený počet doručených žiadostí o dôchodok spôsobilo zvýšenie pracovného zaťaženia odborných zamestnancov rozhodujúcich o nároku na dôchodok, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje zvýšený počet rozhodnutých žiadostí o dôchodok o 14,75 % (tzn. o 14 926 žiadostí viac) a s rokom 2017 o 2,26 % (tzn. o 2 562 žiadostí viac). Najvyšší nárast počtu rozhodnutých žiadostí bol zaznamenaný v počte žiadostí o starobný dôchodok, čo v porovnaní s rokom 2018 predstavuje zvýšenie o 47,89 % (tzn. o 15 412 žiadostí viac) a s rokom 2017 o 16,39 % (tzn. o 6 702 žiadostí viac).

Zložitosť bežného výkonu agendy dôchodkového poistenia znásobená plnením mimoriadnych úloh určených novelami zákona o sociálnom poistení si tiež vyžiadala vysoké pracovné nasadenie zamestnancov Sociálnej poisťovne. V roku 2019 zamestnanci sekcie dôchodkového poistenia v rámci mimoriadneho pracovného režimu vybavili 30 347 dávkových spisov a v režime nadčasových prác odpracovali 12 345 hodín a vybavili 47 105 dávkových spisov.

Sociálna poisťovňa k 31. decembru 2019 vykonávala zrážky 33 810 poberateľom dôchodkových dávok.

V roku 2019 bolo doručených 2 573 príkazov na vymáhanie pohľadávok Sociálnej poisťovne (napr. pohľadávky na poistnom a na dávkach sociálneho poistenia) zrážkami z dôchodkových dávok a 1 178 zmenových príkazov.

Hromadné úpravy dávok dôchodkového poistenia

3.2

Sociálna poisťovňa rozhodovala v roku 2019 o piatich hromadných úpravách dávok dôchodkového poistenia, a to:

a) **Nové určenie sumy vyrovnávacieho príplatku k 31. januáru 2019**

Sociálna poisťovňa v roku 2019 novo určila sumu 1 002 poberateľom starobného dôchodku, ktorým sa vyplácal vyrovnávací príplatok alebo bola výplata vyrovnávacieho príplatku zastavená.

b) **Zvýšenie starobného dôchodku a predčasného starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia počas poberania dôchodku**

Zvýšenie 172 353 starobných dôchodkov a predčasných starobných dôchodkov od 1. januára 2019 bolo Sociálnou poisťovňou vykonané ex offo na základe údajov evidovaných v informačnom systéme Sociálnej poisťovne, z toho automaticky bolo zvýšených 156 418 dôchodkov a individuálne 15 935 dôchodkov.

c) **Prepočet zrážok z dôchodkových dávok**

Z dôvodu zmeny sumy životného minima od 1. júla 2019 bolo Sociálnou poisťovňou prepočítaných 58 642 zrážok, z toho automaticky 32 414. Suma zrážky sa nezmenila 22 555 dôchodcom.

d) **Vianočný príspevok**

Sociálna poisťovňa vyplatila v decembri 2019 vianočný príspevok 1 262 388 poberateľom dôchodku, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2018 viac o 82 894 poberateľom dôchodku, v celkovej sume 147 381 117,16 eur, čo je v porovnaní s rokom 2018 viac o 73 192 799,07 eur. Priemerná mesačná suma zvýšenia na jedného poberateľa vianočného príspevku bola 116,75 eur, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2018 viac o 53,85 eur.

e) **Valorizácia**

Od 1. januára 2020 bolo Sociálnou poisťovňou valorizovaných 1 738 603 dôchodkov, z toho pevnou sumou 202 239 a percentom 1 536 364 dôchodkov. Celková mesačná suma zvýšenia bola 17 989 415,70 eur a suma vyplatená na doplatkoch od 1. januára 2020 do splatnosti dôchodkov bola 7 662 382,34 eur. Priemerná mesačná suma zvýšenia na jeden valorizovaný dôchodok bola 10,35 eur. Rozhodnutia o zvýšení vyhotovené automaticky boli Sociálnou poisťovňou zasielané poberateľom dôchodkov od 30. decembra 2019 do 10. januára 2020 postupne v celkovom počte 1 410 311.

Opravné prostriedky v dôchodkovom poistení

3.3.

Vo veciach dôchodkového poistenia bolo v roku 2019 doručených druhostupňovému orgánu Sociálnej poisťovne 3 779 odvolaní a na krajské sudy bolo podaných 245 správnych žalôb. Bolo vydaných 3 546 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 2 658 rozhodnutí a 888 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie. Na krajských súdoch bolo ukončených 157 súdnych sporov a na Najvyššom súde bolo ukončených 39 súdnych sporov. Proti rozsudkom krajských súdov bolo v roku 2019

účastníkmi konania podaných 17 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala 10 kasačných sťažností. Najčastejšími dôvodmi podávania odvolaní a správnych žalôb bol nesúhlas s výškou dôchodku, s dátumom vzniku invalidity a s uznanou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Starobné dôchodkové sporenie (II. pilier)

3.4.

V rámci agendy starobného dôchodkového sporenia v zmysle zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých predpisov Sociálna poisťovňa postupuje za sporiteľov príspevky na starobné dôchodkové sporenie do jednotlivých dôchodkových správcovských spoločností (DSS), vydáva akceptačné listy a sprostredkováva sporiteľom ponuky dôchodkov životných poisťovní a DSS. Počet sporiteľov k 31. decembru 2019 bol 1 564 152. V súvislosti s ich prestupmi z jednej DSS do inej DSS bolo v roku 2019 vydaných na pobočkách 39 893 akceptačných listov, ktoré sú podmienkou pre zápis prestupovej zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení do registra zmlúv. Počet žiadostí o dôchodok zo starobného dôchodkového sporenia bol minulý rok 3 236, pričom 2 748 z nich bolo spísaných v Sociálnej poisťovni a 488 v DSS. V súvislosti so sprostredkovaním ponúk dôchodkov zaslala Sociálna poisťovňa sporiteľom 3 243 ponukových listov, na základe ktorých bolo evidované vyplatenie 505 doživotných dôchodkov, 38 doživotných dôchodkov spolu s programovým výberom, 1 317 programových výberov bez doživotného dôchodku, 69 dočasných dôchodkov bez doživotného dôchodku a 203 dôchodkov v režime malá a nulová nasporená suma. Ďalšie údaje z oblasti dôchodkového poistenia v roku 2019 sú uvedené v prílohách 3 až 5.

4. Nemocenské poistenie, úrazové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie

Podľa § 178 ods. 1 písm. a) druhého až siedmeho bodu zákona o sociálnom poistení do pôsobnosti pobočiek, ktoré sú pri svojej práci usmerňované ústredím Sociálnej poisťovne, patrí výkon agendy nemocenského poistenia, úrazového poistenia (okrem úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty), poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia. Podľa § 179 ods. 1 písm. a) prvého až tretieho bodu zákona o sociálnom poistení je pôsobnosť daná ústrediu Sociálnej poisťovne vo veciach úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty.

Nemocenské poistenie

4.1.

Hlavnú činnosť Sociálnej poisťovne v súvislosti s výkonom agendy nemocenských dávok za rok 2019 možno zhrnúť nasledovne:

- počet vyplatených nemocenských dávok 2 081 165,
- suma vyplatených nemocenských dávok 759 660 201,96 eur,
- počet vydaných prvostupňových rozhodnutí 816 631,
- počet vystavených potvrdení 333 315,
- počet vystavených E-formulárov (SED-ov) 1 254.

Vo veciach nemocenského poistenia bolo v roku 2019 doručených druhostupňovému orgánu Sociálnej poisťovne 984 odvolaní a na krajské sudy bolo podaných 70 správnych žalôb.

Bolo vydaných 973 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 536 rozhodnutí, 410 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie a 27 rozhodnutí bolo procesného charakteru. Na krajských súdoch bolo ukončených 19 súdnych sporov a na Najvyššom súde boli ukončené dva súdne spory. Proti rozsudkom krajských súdov boli v roku 2019 účastníkmi konania podané dve kasačné sťažnosti a Sociálna poisťovňa podala jednu kasačnú sťažnosť. Dôvodom podávania odvolaní a správnych žalôb v roku 2019 v oblasti nemocenského poistenia bolo najmä nepriznanie nemocenskej dávky (najmä pri nároku iného poistenca na materské) a nespokojnosť klienta s výškou priznanej nemocenskej dávky. Sociálnej poisťovni bolo do 31. decembra 2019 vo veci nárokov iných poistencov na materské doručených deväť rozsudkov krajských súdov, ktorými boli správne žaloby iných poistencov zamietnuté, jedno uznesenie o zastavení konania, z dôvodu späťvzatia správnej žaloby iným poistencom a dva rozsudky, v ktorých boli iní poistenci úspešní. Z uvedeného je zrejmé, že krajské sudy sa v prevažnej väčšine prípadov, o ktorých rozhodovali do konca roka 2019, názorovo stotožnili s rozhodovaním Sociálnej poisťovne v týchto veciach.

Úrazové poistenie

4.2.

Hlavnú činnosť Sociálnej poisťovne v súvislosti s výkonom agendy úrazových dávok za rok 2019 možno zhrnúť naľodovne:

a) počet vyplatených úrazových dávok	42 117,
b) suma vyplatených úrazových dávok	20 167 860,35 eur,
c) počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o úrazových dávkach	23 361,
d) počet vystavených potvrdení o úrazových dávkach	8 204.

Sociálna poisťovňa zaevidovala v roku 2019 celkom 13 826 poistných udalostí, tzn. pracovných úrazov a chorôb z povolania (z toho 736 utrpených mimo územia Slovenskej republiky), z toho 13 307 pracovných úrazov a 344 chorôb z povolania. Z celkového počtu zaevidovaných poistných udalostí bolo v 175 prípadoch zistené, že sa nejedná o pracovný úraz alebo chorobu z povolania.

Činnosť Sociálnej poisťovne, ústredia pri výkone agendy úrazových rent a pozostalostných úrazových rent (ďalej len „renty“) v roku 2019 možno zhrnúť nasledovne:

a) počet vyplatených rent	88 029,
b) suma vyplatených rent	28 478 806,68 eur,
c) počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o rentách, vrátane valorizačných rozhodnutí	8 101,
d) počet vystavených potvrdení o rentách	428.

Zvýšenie (valorizáciu) rent od 1. januára 2020 o 2,5 % (medziročný rast spotrebiteľských cien za prvý polrok 2019 určený štatistickým úradom podľa § 89 ods. 8 zákona o sociálnom poistení) Sociálna poisťovňa, ústredie v roku 2019 zabezpečila 7 133 poberateľom.

Sociálna poisťovňa uzavrela v roku 2019 dohody o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia s poškodenými v celkovej sume 172 572,07 eur.

Vo veciach úrazového poistenia bolo v roku 2019 doručených druhostupňovému orgánu Sociálnej poisťovne 188 odvolaní a na krajské sudy bolo podaných 38 správnych žalôb. Bolo vydaných 173 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 118 rozhodnutí a 68 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených

a vrátených na nové konanie alebo bolo zastavené konanie. Na krajských súdoch bolo ukončených 27 súdnych sporov a na Najvyššom súde bolo ukončených 17 súdnych sporov. Proti rozsudkom krajských súdov bolo v roku 2019 účastníkmi konania podaných 15 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala sedem kasačných sťažností. Dôvodom podávania odvolaní a správnych žalôb v roku 2019 v oblasti úrazového poistenia boli najmä nesúhlas s určeným poklesom pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty, s neuznaním úrazu za pracovný zamestnávateľom, s mierou zavinenia na vzniku pracovného úrazu stanovenou zamestnávateľom, s krátením bodového hodnotenia vo veciach náhrady za bolesť, resp. sťaženia spoločenského uplatnenia, s priznaním nároku na dávku, ale aj súčasným nepriznaním nároku na jej výplatu, z dôvodu premlčania.

Poistenie v nezamestnanosti a garančné poistenie

4.3.

Činnosť Sociálnej poisťovne pri výkone agendy dávky v nezamestnanosti v roku 2019 dokumentuje:

a) počet vyplatených dávok v nezamestnanosti	492 980,
b) suma vyplatených dávok v nezamestnanosti	214 073 336,73 eur,
c) počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o dávke v nezamestnanosti	220 253,
d) počet vystavených potvrdení o dávke v nezamestnanosti	79 794,
e) počet vystavených prenosných dokumentov a štruktúrovaných elektronických dokumentov	19 561,
f) počet prijatých prenosných dokumentov a štruktúrovaných elektronických dokumentov	20 525.

V priebehu roka 2019 Sociálna poisťovňa riešila 12 374 prípadov vo veciach dávok v nezamestnanosti súvisiacich s koordinačnými nariadeniami Európskej únie. V roku 2019 boli Sociálnej poisťovni doručené žiadosti o náhradu dávok v nezamestnanosti v zmysle nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a vykonávacieho nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 987/2009 zo 16. septembra 2009 z členských štátov Európskej únie v 560 prípadoch v sume 626 310,23 eur. Sociálna poisťovňa uplatnila v roku 2019 voči členským štátom Európskej únie požiadavky na náhradu v 7 961 prípadoch v sume 23 095 269,00 eur.

Činnosť Sociálnej poisťovne pri výkone agendy dávky garančného poistenia za rok 2019 dokumentuje:

a) počet vyplatených dávok garančného poistenia	2 972,
b) suma vyplatených dávok garančného poistenia	6 456 658,63 eur,
c) počet platobne neschopných zamestnávateľov	65,
d) počet vydaných prvostupňových rozhodnutí o dávke garančného poistenia	3 067,
e) počet vystavených potvrdení o dávke garančného poistenia	77.

Vo veciach poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia bolo v roku 2019 doručených druhostupňovému orgánu Sociálnej poisťovne 692 odvolaní a na krajské súdy bolo podaných 30 správnych žalôb. Bolo vydaných 669 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 628 rozhodnutí a 41 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie. Na krajských súdoch bolo ukončených 31 súdnych sporov a na Najvyššom súde bolo ukončených deväť súdnych sporov. Proti rozsudkom krajských súdov boli v roku 2019 účastníkmi konania podané štyri kasačné sťažnosti a Sociálna poisťovňa podala takisto štyri kasačné sťažnosti. Dôvodom podávania

odvolaní a správnych žalôb v roku 2019 v tejto oblasti poistenia bolo najmä nepriznanie dávky v nezamestnanosti, z dôvodu nezachovania bydliska (centra záujmov) na území Slovenska počas výkonu práce v inom členskom štáte Európskej únie a nespokojnosť klienta s výškou priznanej dávky.

5. Lekárska posudková činnosť pri výkone sociálneho poistenia

Sociálna poisťovňa v súlade s § 179 ods. 1 písm. k) zákona o sociálnom poistení vykonávala lekársku posudkovú činnosť posudkovými lekármi, ako zamestnancami ústredia Sociálnej poisťovne, v rámci I. aj II. stupňa konania na účely sociálneho poistenia, t. j. nemocenského, dôchodkového a úrazového poistenia.

5.1. Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť pobočiek Sociálnej poisťovne – I. stupeň

a) Lekárska posudková činnosť nemocenského poistenia

Lekárska posudková činnosť nemocenského poistenia so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na nemocenské poistenie zahŕňa kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu ošetrojúcim lekárom a kontrolu dodržiavania liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca. Kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu vykonávali posudkoví lekári dislokovaní na pobočkách.

V roku 2019 posudkoví lekári vykonali kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu u 687 815 dočasne práceneschopných osôb. Z uvedeného počtu bola v 70 404 prípadoch dočasná pracovná neschopnosť ošetrojúcim lekárom v rámci uvedenej kontroly ukončená, z toho na podnet posudkového lekára bolo ukončených až 33 311 prípadov.

Dodržiavanie liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca, ktorý určil ošetrojúci lekár, organizuje posudkový lekár a kontroluje určený zamestnanec pobočky Sociálnej poisťovne. V roku 2019 zamestnanci pobočiek vykonali kontrolu dodržiavania liečebného režimu u 86 735 dočasne práceneschopných osôb. Z uvedeného počtu bola v 4 351 prípadoch dočasná pracovná neschopnosť ošetrojúcim lekárom po vykonanej kontrole ukončená. Porušenie liečebného režimu bolo zistené v 915 prípadoch, pričom celkový hmotný postih na dávke nemocenské predstavoval sumu vo výške 113 417,98 eur. Za porušenie povinností poistenca stanovených v § 227 zákona o sociálnom poistení uložila Sociálna poisťovňa právoplatným rozhodnutím 303 pokút s celkovým postihom v sume 5 331,00 eur.

Sociálna poisťovňa sleduje a každý mesiac štatisticky vyhodnocuje ukazovatele týkajúce sa dočasnej pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz (vrátane pracovného úrazu a choroby z povolania) podľa priemerného počtu nemocensky poistených osôb.

Na základe týchto pravidelných štatistických rozborov porovnáva vývoj dočasnej pracovnej neschopnosti v Slovenskej republike za jednotlivé obdobia. Priemerné percento dočasnej pracovnej neschopnosti v roku 2019 dosiahlo hodnotu 3,745 %, priemerná doba trvania jedného prípadu dočasnej pracovnej neschopnosti bola 44,79 dňa.

b) Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia

Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť a posudzovanie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu nezaopatreného dieťaťa, choroby a stavu nezaopatreného dieťaťa, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť. Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne v roku 2019 prerokovali na účely invalidity v rámci zisťovacej lekárskej prehliadky, kontrolnej lekárskej prehliadky a na účely ostatných konaní (bezvládnosti, invalidita z mladosti, nezaopatrenosť dieťaťa, návrh na zastavenie výplaty dôchodku, návrh na zastavenie konania, konanie o opravnom prostriedku – odvolaní) spolu 75 284 prípadov.

V rámci zisťovacích prehliadok na účely invalidity posudkoví lekári prerokovali 24 689 prípadov, z toho bola:

- uznaná invalidita s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, ale najviac 70 % v 14 220 prípadoch,
- uznaná invalidita s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v 5 314 prípadoch,
- neuznaná invalidita v 5 155 prípadoch.

Kontrolných lekárskech prehliadok bolo v roku 2019 vykonaných 42 795, pričom bola:

- invalidita uznaná naďalej s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 %, ale najviac 70 % v 27 796 prípadoch,
- invalidita uznaná naďalej s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v 10 426 prípadoch,
- zmena invalidity na nižšiu % skupinu v 1 156 prípadoch,
- zmena invalidity na vyššiu % skupinu v 2 927 prípadoch,
- neuznaná invalidita v 490 prípadoch.

c) Lekárska posudková činnosť úrazového poistenia

Lekárska posudková činnosť úrazového poistenia zahŕňa posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti, posudzovanie zdravotnej spôsobilosti poškodeného absolvovať pracovnú rehabilitáciu alebo rekvalifikáciu na účely opätovného zaradenia do pracovného procesu, kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu a choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sporných prípadoch a posudzovanie účelnosti vynaložených nákladov spojených s liečením.

Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne prerokovali v roku 2019 celkom 5 017 prípadov, z toho na účely:

- úrazovej renty 376 prípadov,
- jednorazového vyrovnania 44 prípadov,
- kontroly bodového ohodnotenia pracovného úrazu alebo choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia 3 226 prípadov,
- kontroly posudzovania účelnosti nákladov spojených s liečením 977 prípadov a
- ostatných 394 prípadov (kontrolné lekárske prehliadky, odvolacie konania, návrhy na zastavenie konania, návrhy na zastavenie výplaty dávky, rekvalifikácia, pracovná rehabilitácia).

d) Zdravotné výkony na účely sociálneho poistenia

Úhrada za zdravotné výkony na účely sociálneho poistenia poskytovateľom zdravotnej starostlivosti za rok 2019 predstavovala sumu 1 214 349,60 eur.

5.2.

Lekárska posudková činnosť posudkových lekárov vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť ústredia Sociálnej poisťovne – II. stupeň

V roku 2019 jedenásť posudkových lekárov Sociálnej poisťovne, ústredia, vykonávajúcich lekársku posudkovú činnosť, v rámci odvolacích konaní ukončilo 3 121 prípadov. Objektívnosť a správnosť posudzovania zdravotného stavu posudkovými lekármi Sociálna poisťovňa sledovala formou recenzie lekárskeho správ pri zisťovacích lekárskeho prehliadkach a kontrolných lekárskeho prehliadkach.

Za rok 2019 bolo Sociálnou poisťovňou zrecenzovaných 72 368 lekárskeho správ. V roku 2019 bolo posudkovými lekármi Sociálnej poisťovne zrecenzovaných ďalších 42 lekárskeho správ v rámci špecifickej recenznej činnosti, spočívajúcej v kontrole lekárskeho správ z posudzovania zdravotného stavu poistencov v rámci realizácie rozsudkov príslušných súdov.

6. Právna služba a legislatíva

Právna služba

6.1.

Sociálna poisťovňa v roku 2019 zabezpečovala právnu službu v oblasti uplatňovania náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v oblasti sprístupňovania informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. slobodnom prístupe k informáciám a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a v oblasti v oblasti uplatňovania nárokov v súdnych konaniach.

V súvislosti s uplatňovaním náhrady škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu Sociálna poisťovňa v roku 2019 evidovala 13 žiadostí fyzických osôb o náhradu škody za nesprávny úradný postup Sociálnej poisťovne, resp. za vydanie nezákonného rozhodnutia. Z uvedeného počtu žiadostí boli nároky žiadateľov vo všetkých 13 prípadoch zamietnuté z dôvodu, že neboli preukázané zákonné predpoklady zodpovednosti za škodu. Sociálna poisťovňa podala jednu žiadosť o náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu súdu, ktorú Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky zamietlo.

V roku 2019 bolo podľa zákona o slobode informácií podaných 179 žiadostí o sprístupnenie informácií. Z uvedeného počtu žiadostí Sociálna poisťovňa sprístupnila informácie v 154 prípadoch, v štyroch prípadoch žiadosť vybavila odkazom na zverejnenú informáciu, v piatich prípadoch žiadosť postúpila povinným osobám, ktoré mali informáciu k dispozícii, v 14 prípadoch vydala rozhodnutie o odmietnutí sprístupnenia informácie, v jednom prípade vydala rozhodnutie o čiastočnom odmietnutí sprístupnenia informácie a informáciu čiastočne sprístupnila a v jednom prípade žiadosť odložila z dôvodu, že žiadosť neobsahovala predpísané náležitosti a žiadateľ na výzvu žiadosť nedoplnil. Dôvodom odmietnutia sprístupnenia informácií bolo, že podliehali režimu osobitných právnych úprav, podľa ktorých žiadateľom nevzniklo právo na prístup k informáciám. Ďalším dôvodom odmietnutia bolo, že Sociálna poisťovňa nemala požadované informácie k dispozícii. Proti rozhodnutiu

o odmietnutí sprístupnenia informácií boli podané štyri odvolania, ktoré boli zamietnuté a prvostupňové rozhodnutia Sociálnej poisťovne potvrdené.

V rámci uplatňovania nárokov v súdnom konaní Sociálna poisťovňa evidovala v roku 2019 95 súdnych sporov, z toho jeden spor obchodno-právnej povahy, 85 sporov občiansko-právnej povahy a deväť sporov pracovno-právnej povahy. V 12 súdnych sporoch bola Sociálna poisťovňa aktívne legitimovaná a v 83 sporoch pasívne legitimovaná. Spory sa týkali najmä náhrady škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu, preskúmania zákonnosti rozhodnutí, ochrany osobnosti, nesprístupnenia informácií a spory z pracovno-právnych vzťahov.

Legislatíva

6.2.

Sociálna poisťovňa v roku 2019 v rámci vnútorného pripomienkového konania Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a medzirezortného pripomienkového konania vypracúvala stanoviská k návrhom právnych predpisov týkajúcich sa činnosti Sociálnej poisťovne.

Pri tvorbe všeobecne záväzných právnych predpisov Sociálna poisťovňa participovala najmä na novelách zákona o sociálnom poistení, ktoré v roku 2019 boli veľmi rozsiahle a spôsobili výrazné zmeny v postupoch a v informačných systémoch Sociálnej poisťovne.

Sociálna poisťovňa sa podieľala taktiež na príprave novely zákona proti byrokracii, ktorú tiež aj úspešne implementovala, a ktorou došlo k rozšíreniu rozsahu údajov získavaných z informačných systémov verejnej správy, okrem iného aj o potvrdenie o nedoplatkoch poistného na sociálnom poistení, na základe čoho Sociálna poisťovňa už od 1. decembra 2019 elektronicky poskytuje orgánom verejnej moci na ich vyžiadanie údaje o evidovaných nedoplatkoch na poistnom na sociálne poistenie.

Za účelom zefektívnenia výkonu sociálneho poistenia a zníženia administratívneho zaťaženia poistencov, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, zamestnávateľov a aj samotnej Sociálnej poisťovne, Sociálna poisťovňa iniciovala u príslušných ústredných orgánov štátnej správy zahájenie prác v súvislosti so zavedením elektronického potvrdzovania skutočností týkajúcich sa výkonu nemocenského poistenia (elektronická PN).

Sociálna poisťovňa iniciovala následne Národnou radou Slovenskej republiky prijaté legislatívne zmeny, cieľom ktorých bolo znížiť rozsah zákonných povinností poistencov a iných subjektov v oblasti sociálneho poistenia a tým zefektívniť jeho výkon a znížiť administratívnu záťažnosť (uplatnenie nároku na dávku v nezamestnanosti na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, nevyžadovanie osobnej účasti poistenca v každom prípade posudzovania invalidity a poklesu pracovnej schopnosti, zrušenie minimálnej frekvencie kontrol posudzovania spôsobilosti na prácu).

7. Ekonomika a správa fondov

Rozpočet a jeho plnenie

7.1.

Rozpočet Sociálnej poisťovne na rok 2019 schválila Národná rada Slovenskej republiky uznesením č. 1527 z 5. decembra 2018 s tým, že predpokladané zdroje celkom dosiahnu 9 009,1 mil. eur a výdavky 8 359,9 mil. eur.

Schválený rozpočet Sociálnej poisťovne na rok 2019 bol zostavený v podmienkach zákona o sociálnom poistení účinného k termínu spracovávania materiálu s premietnutím dopadu

zákona č. 282/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. januára 2019, ktorým sa určuje dôchodkový vek poistenca v roku 2019.

Rozpočet na rok 2019 zohľadňoval skutočné výsledky hospodárenia Sociálnej poisťovne v roku 2017 a predpoklad ich vývoja do konca roka 2018, vplyv makroekonomických ukazovateľov zverejnených Inštitútom finančnej politiky Ministerstva financií Slovenskej republiky 20. septembra 2018 a Ministerstvom financií Slovenskej republiky navrhované limity príjmov a výdavkov Sociálnej poisťovne.

Príjmy Sociálnej poisťovne v bežnom roku 2019 (bez prevodu z minulých rokov) dosiahli výšku 8 436,1 mil. eur, čo predstavovalo 100,7 %-né plnenie rozpočtu. V roku 2019 nebol Sociálnej poisťovni poskytnutý transfer finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Zdroje Sociálnej poisťovne v roku 2019, vrátane prevodu prostriedkov z minulého roka boli 9 102,4 mil. eur. Výdavky (náklady) Sociálnej poisťovne v roku 2019 dosiahli výšku 8 573,9 mil. eur, čo je 102,6 %-né plnenie rozpočtu.

Hospodárenie Sociálnej poisťovne k 31. decembru 2019 skončilo bilančným rozdielom 528,6 mil. eur, čo je o 120,6 mil. eur menej, ako sa predpokladalo v rozpočte. Na starobné dôchodkové sporenie boli postúpené príspevky dôchodkovým správcovským spoločnostiam v roku 2019 vrátane penále v sume 737,2 mil. eur, čo je v porovnaní s rozpisom viac o 39,9 mil. eur.

Správny fond

7.2.

Správny fond Sociálnej poisťovne bol v roku 2019 tvorený

- a) vo výške 2,4 % z poistného a z odplaty za postúpenú pohľadávku na poistnom, čo predstavuje 201,3 mil. eur,
 - b) vo výške 0,25 % z príspevkov na starobné dôchodkové sporenie v sume 1,8 mil. eur,
 - c) z ostatných príjmov v zmysle zákona o sociálnom poistení v sume 1,3 mil. eur,
- tzn. tvorba Správneho fondu spolu bola 204,4 mil. eur.

Na zabezpečenie svojej činnosti v roku 2019 použila Sociálna poisťovňa 167,3 mil. eur, t. j. o 37,1 mil. eur menej ako mala vytvorené zdroje v správnom fonde.

Hospodárenie s finančnými prostriedkami správneho fondu za rok 2019 je uvedené v nasledujúcom prehľade v tis. eur:

Ukazovateľ	Rozpis rozpočtu na rok 2019	Rozpis rozpočtu na rok 2019 po úpravách	Skutočnosť za rok 2019	% plnenia 3/2
a	1	2	3	4
Bežné výdavky, v tom:	105 680	165 538	160 370	96,88
- mzdy	57 657	82 894	82 893	100,00
- poistné a príspevok do poisťovní	21 922	31 213	31 213	100,00
- tovary a služby	25 603	50 043	44 966	89,85
- bežné transfery	498	1 388	1 298	93,52
Kapitálové výdavky, v tom:	1 820	9 783	6 956	71,10

- všeobecné investície	570	4 173	3 964	94,99
- výdavky na informačno-komunikačné technológie	1 250	5 610	2 992	53,33
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami	-	15	8	53,33
Spolu použitie správneho fondu	107 500	175 336	167 334	95,44

Správny fond bol v roku 2019 použitý v celkovej výške 167 334 tis. eur, čo predstavuje čerpanie rozpočtu (175 336 tis. eur) na 95,44 %. Vynaložené finančné prostriedky správneho fondu súvisiace s krytím bežných výdavkov (nákladov) a výdavkových finančných operácií boli v sume 160 378 tis. eur. Na celkových použitých prostriedkoch správneho fondu sa bežné výdavky podieľali objemom 95,84 %. Výdavky správneho fondu na tovary a služby boli čerpané v sume 44 966 tis. eur, výdavky na bežné transfery boli čerpané v sume 1 298 tis. eur a na kapitálové výdavky boli vynaložené finančné prostriedky správneho fondu v sume 6 956 tis. eur.

Výber poistného

7.3.

Výber poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie (ďalej len „poistné“) je kľúčovou činnosťou Sociálnej poisťovne pri financovaní sociálneho poistenia. Ukazovateľ úspešnosti výberu poistného vyjadruje platobnú disciplínu právnických a fyzických osôb ako odvádzateľov voči Sociálnej poisťovni, ako aj úroveň vzájomnej komunikácie odvádzateľov poistného a pobočiek, vrátane kvality práce pobočiek s pohľadávkami súvisiacimi s nezaplateným poistným. Ukazovateľ úspešnosti výberu poistného bol v období január až december 2019 na úrovni 99,55 %.

Rozhodovacia činnosť pobočiek Sociálnej poisťovne podľa § 178 ods. 1 písm. a) prvého, ôsmeho a deviateho bodu zákona o sociálnom poistení vo veciach poistného, penále, pokút a vo veci vzniku, resp. zániku sociálneho poistenia je jednou z činností podporujúcich udržanie a posilnenie platobnej disciplíny odvádzateľov poistného.

V roku 2019 pobočky vydali v uvedenej oblasti celkom 246 030 rozhodnutí.

Rozhodnutia boli vydané vo veci	Počet rozhodnutí
poistného a penále zamestnávateľovi, SZČO (r. 1991 – 2003)	241
poistného dobrovoľne poistenej fyzickej osobe (NP, DP, PvN) (r. 2004 – 2019)	561
penále dobrovoľne poistenej fyzickej osobe (NP, DP, PvN) (r. 2004 – 2019)	1 389
poistného zamestnávateľovi (r. 2004 - 2019)	63 036
poistného SZČO (r. 2004 - 2019)	39 702
penále zamestnávateľovi (r. 2004 - 2019)	45 724
penále SZČO (r. 2004 - 2019)	68 515
penále na poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania	2
poistného a príspevkov na poistenie v nezamestnanosti vrátane penále	7
pokuty zamestnávateľovi a SZČO	6 012
účasti na NP a DZ, resp. od 1.1.2004 vydané vo veci vzniku, prerušenia a zániku sociálneho poistenia	5 968

rozhodnutia vydané v zmysle § 217 ods. 1 (autoremedúra)	1 323
iné rozhodnutia (prerušenie konania, zastavenie konania, obnova konania, vrátenie poistného...)	13 550
Spolu	246 030

V súvislosti s koordináciou medzinárodných poistných vzťahov v roku 2019 bolo Sociálnej poisťovni, ústrediu doručených 41 180 žiadostí o určenie uplatniteľnej legislatívy a pobočkám Sociálnej poisťovne bolo doručených 92 600 žiadostí o vystavenie prenosných dokumentov A1 z dôvodu vyslania. Spolu bolo v roku 2019 Sociálnej poisťovni doručených 133 780 žiadostí, čo je v porovnaní s rokom 2018 nárast o 8 577 žiadostí.

Zamestnanci Sociálnej poisťovne, ústredie v roku 2019 vystavili 34 010 prenosných dokumentov A1 a zamestnanci pobočiek Sociálnej poisťovne vystavili 92 104 prenosných dokumentov A1 z dôvodu vyslania. Spolu zamestnanci Sociálnej poisťovne vystavili 126 114 prenosných dokumentov A1, ostatné žiadosti o určenie uplatniteľnej legislatívy, ktoré neboli vybavené vystavením prenosného dokumentu A1, boli vybavené listom.

Proti rozhodnutiam vydaným pobočkami Sociálnej poisťovne vo veciach poistného, penále a účasti na poistení bolo v roku 2019 doručených druhostupňovému orgánu Sociálnej poisťovne 1 895 odvolaní a na krajské sudy bolo podaných 233 správnych žalôb. Bolo vydaných 2 359 druhostupňových rozhodnutí. Druhostupňový orgán v rámci odvolacieho konania potvrdil 1 414 rozhodnutí a 721 rozhodnutí bolo zmenených, zrušených alebo zrušených a vrátených na nové konanie. Na krajských súdoch bolo ukončených 255 súdnych sporov a na Najvyššom súde bolo ukončených 148 súdnych sporov. Proti rozsudkom krajských súdov bolo v roku 2019 účastníkmi konania podaných 45 kasačných sťažností a Sociálna poisťovňa podala 64 kasačných sťažností.

Najčastejšími dôvodmi podávaných odvolaní boli v oblasti výberu poistného predovšetkým nesúhlas s výškou predpísanej sumy poistného/penále/pokút, namietanie statusu SZČO povinnej platiť odvody a finančné, resp. zdravotné ťažkosti a najčastejšími dôvodmi podávaných žalôb sú namietanie statusu SZČO, výpočet predpísanej sumy poistného/penále, premlčanie, namietanie, že Sociálna poisťovňa nebola oprávnená rozhodovať o uplatniteľnej legislatíve a nepreukázala existenciu dohody, ktorou bola uplatniteľná legislatíva určená.

Správa a vymáhanie pohľadávok

7.4.

Pohľadávky podľa § 148 zákona o sociálnom poistení evidované k 31. decembru 2019 dosiahli výšku 829 511,7 tis. eur a oproti stavu k 31. decembru 2018 sa zvýšili o 50 756,0 tis. eur. Z celkového stavu pohľadávok predstavujú pohľadávky na poistnom na základe rozhodnutia o predpísaní poistného 501 718,6 tis. eur (60,5 %) a pohľadávky na penále 162 211,4 tis. eur (19,6 %), ostatné pohľadávky 22 167,7 tis. eur (2,7 %) a nepredpísané pohľadávky 143 414,1 tis. eur (17,3 %, najmä z dôvodu, že pohľadávka je nižšia ako 5 eur, subjekt bol vymazaný z Obchodného registra, dlžník zomrel, bolo vydané uznesenie súdu o zrušení konkurzu po splnení rozvrhového uznesenia alebo uznesenie o zrušení konkurzu z dôvodu, že majetok úpadcu nepostačuje na úhradu výdavkov a odmenu správcu konkurznej podstaty).

Vývoj pohľadávok Sociálnej poisťovne ovplyvnil aj tvorbu opravných položiek k pohľadávkam, ktoré k 31. decembru 2019 predstavujú sumu 378 828,3 tis. eur a oproti stavu k 1. januáru 2019 sa znížili o 11 298,5 tis. eur.

Z celkovej výšky pohľadávok bolo k 31. decembru 2019 uplatnených niektorým v súlade so zákonom využívaných spôsobov vymáhania 48,3 %, čo predstavovalo celkovú uplatnenú sumu 400 913,7 tis. eur.

Najväčší objem pohľadávok bol k 31. decembru 2019 uplatnený v exekučnom konaní 180 561,0 tis. eur, čo predstavuje 21,8 % z celkových pohľadávok. Pohľadávky vymáhané v správnom výkone boli v objeme 165 142,7 tis. eur, čo tvorilo 19,9 % podiel na celkovom objeme pohľadávok.

V konaní o povolenie splátok dlžných súm bolo vydaných 2 561 rozhodnutí v objeme 4 330 tis. eur, z ktorých v priebehu roka 2019 bolo uhradených 1 213,7 tis. eur.

Sociálna poisťovňa v roku 2019 prijala úhrady na predpísané a vymáhané pohľadávky vo výške 211 490 tis. eur.

Pohľadávky voči sledovaným zdravotníckym zariadeniam v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SR a transformovaným zdravotníckym zariadeniam evidovala v roku 2019 Sociálna poisťovňa v objeme 242 844,8 tis. eur (29,3 %).

Štruktúra pohľadávok podľa najvýznamnejších spôsobov vymáhania v tis. eur je uvedená v nasledovnom prehľade:

Pohľadávky spolu k 31.12.2019	829 511,7	Podiel
Správny výkon	165 142,7	19,9%
Konkurzy	43 659,9	5,3%
Vyrovnanie reštrukturalizácia	3 065,5	0,4%
Likvidácia	1 613,8	0,2%
Dedičské konanie	3 509,3	0,4%
Exekúcie	180 561,0	21,8%
Povolené splátky dlžných súm	1 975,8	0,2%
Iné spôsoby vymáhania	1 385,8	0,2%
Okrem vymáhaných pohľadávok eviduje Sociálna poisťovňa		
v celkových pohľadávkach:		
Pohľadávky voči zdravotníckym zariadeniam - nevymáhané (poistné + penále)	242 844,8	29,3%
Pohľadávky po ukončení vymáhania	27 341,5	3,3%
Pohľadávky pred začatím vymáhania	14 997,7	1,8%
pohľadávky na poistnom na základe výkazu, prihlášky evidované v účtovníctve	143 414,1	17,3%
Z toho:		
pohľadávky na poistnom v nezamestnanosti evidovaných voči krajinám EÚ	45 797,9	5,5%

V roku 2019 Sociálna poisťovňa odpísala z účtovnej a operatívnej evidencie pohľadávky v celkovej výške 51 881,9 tis. eur podľa § 150 a 151 zákona o sociálnom poistení.

Sociálna poisťovňa v roku 2019 postúpila pohľadávky v konkurze a likvidácii na spoločnosť Slovenská konsolidačná, a. s.. Z dôvodu postúpenia bola ponížená výška pohľadávok Sociálnej poisťovne v účtovníctve o 59 273,8 tis. eur.

8. Prevádzkovo-technická činnosť

Investičný rozvoj a prevádzka

8.1.

V oblasti investičného rozvoja a prevádzky sa Sociálna poisťovňa v roku 2019 prioritne zamerala na vytváranie vhodných materiálno-technických a prevádzkových podmienok pre výkon zákonom stanovených úloh.

V oblasti stavebných a strojných investícií čerpala Sociálna poisťovňa finančné prostriedky vo výške 3 964 438 eur (plnenie na 95 %), ktoré vynaložila na zlepšenie prístupu klientov k službám Sociálnej poisťovne, na zlepšenie pracovných podmienok zamestnancov, ako aj na zlepšenie existujúceho stavebno-technického stavu budov vo vlastníctve Sociálnej poisťovne so zameraním na zvýšenie ich úžitkových vlastností a dosahovanie úspor v prevádzke a spotrebe energií.

Bezpečnosť

8.2.

Bezpečnostné opatrenia Sociálna poisťovňa v roku 2019 zabezpečovala v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarimi, ochrany životného prostredia, fyzickej bezpečnosti, krízového riadenia, civilnej ochrany a hospodárskej mobilizácie, informačnej bezpečnosti a ochrany osobných údajov. V spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky aj na úseku krízového manažmentu.

V oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci Sociálna poisťovňa v roku 2019 venovala zvýšenú pozornosť pracovnému prostrediu a pracovným podmienkam v súlade so všeobecne záväznými a vnútornými predpismi. V priebehu hodnoteného obdobia nebol zaznamenaný, ani nahlásený výskyt vzniku choroby z povolania, havária, alebo porucha technických zariadení väčšieho rozsahu.

V oblasti ochrany pred požiarimi sa Sociálna poisťovňa v roku 2019 zamerala najmä na prevenciu. Pri výkone protipožiarnych kontrol neboli zistené nedostatky, ktoré by boli príčinou na vznik požiaru. V roku 2019 nebol evidovaný v objektoch Sociálnej poisťovne žiadny požiar.

V oblasti ochrany životného prostredia v podmienkach Sociálnej poisťovne bola v roku 2019 venovaná metodická a podporná činnosť pobočkám Sociálnej poisťovne na úseku odpadového hospodárstva, spolupráci pri kontrolách a miestnych ohliadkach štátnymi orgánmi odpadového hospodárstva, spracovanie podkladov/dokumentácie pred a po odbere odpadov a spracovanie príslušnej evidencie a hlásení o odpadoch.

Požadovaná úroveň v oblasti fyzickej bezpečnosti Sociálna poisťovňa v roku 2019 dosahovala kombináciou organizačných a režimových opatrení, technickou ochranou a fyzickou ochranou. Objekty v správe Sociálnej poisťovne zabezpečila kombináciou technických prostriedkov a vlastnej ochrany.

V oblasti krízového riadenia, civilnej ochrany a hospodárskej mobilizácie Sociálna poisťovňa v roku 2019 v spolupráci s odborom krízového manažmentu a bezpečnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky prioritne zabezpečovala a realizovala úlohy na úseku krízového manažmentu.

V oblasti informačnej bezpečnosti, ochrany osobných údajov boli Sociálnou poisťovňou v roku 2019 zabezpečené všetky potrebné administratívne a operatívne výkony potrebné

pre prevádzku informačných systémov a ochranu osobných údajov. Vybrané bezpečnostné opatrenia realizovala formou aktívneho podielu na zabezpečení ochrany informačných systémov Sociálnej poisťovne. V priebehu hodnoteného obdobia nebol zaznamenaný, ani nahlásený bezpečnostný incident väčšieho rozsahu, ktorý by ohrozil bezpečnosť a fungovanie Sociálnej poisťovne.

Verejné obstarávanie

8.3.

V roku 2019 bol Sociálnou poisťovňou ukončený proces zadávania 16 nadlimitných zákaziek, ktorých výsledkom bolo uzatvorenie 20 zmlúv. Sociálna poisťovňa zadala nadlimitné zákazky najmä v oblasti dodávok tovarov a poskytnutia služieb v oblasti informačno-komunikačných technológií

a v oblasti zabezpečenia prevádzkyschopnosti inštitúcie.

V roku 2019 boli Sociálnou poisťovňou vyhlásené 2 podlimitné zákazky bez využitia elektronického trhu a 14 nadlimitných zákaziek, z toho 11 postupom verejnej súťaže, 1 postupom priameho rokovacieho konania a 2 v rámci centrálneho verejného obstarávania. Sociálna poisťovňa v roku 2019 uzatvorila celkovo 56 zmlúv prostredníctvom elektronického kontraktačného systému, ktorých predmetom bolo predovšetkým zabezpečenie bežných prevádzkových potrieb, plnenie si povinností vyplývajúcich z novelizácií zákona o sociálnom poistení, zabezpečenie leteckých prepravných služieb a bežne dostupných služieb a tovarov v oblasti informačno-komunikačných technológií. Ďalej Sociálna poisťovňa v roku 2019 zadala 41 zákaziek s nízkou hodnotou na dodanie tovarov, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb s hodnotou viac ako 5 000 eur s DPH.

Pobočky Sociálnej poisťovne v oblasti verejného obstarávania samostatne zadávali zákazky v rámci pravidiel a limitov určených vnútorným predpisom Sociálnej poisťovne.

9. Informačný systém

Informačný systém Sociálnej poisťovne je historicky tvorený súborom komunikujúcich subsystémov od viacerých dodávateľov. Z uvedeného dôvodu je údajová základňa do značnej miery rezistentná na zapracovávanie zmien, ktoré vyplývajú z legislatívnych zmien a vecných potrieb Sociálnej poisťovne, čo výrazne ovplyvňuje nároky na udržiavanie dostupnosti a integrity údajov.

Technické náležitosti

9.1.

Za účelom zlepšenia poskytovaných služieb a ich dostupnosti klientom Sociálna poisťovňa v roku 2019 pokračovala v rozšírení vyvolávacích systémov na pracoviskách pobočiek, obnove HW prostriedkov, prístupového systému a telekomunikačnej siete, zabezpečila plošné zvýšenie rýchlosti pripojenia

v pobočkových lokalitách a pre posilnenie bezpečnosti zrealizovala výmenu sieťových bezpečnostných zariadení na ochranu internetovej komunikácie.

a) Okrem pravidelných úloh vyplývajúcich z prevádzky aplikačných a databázových systémov boli v roku 2019 vykonané najmä nasledovné aktivity:

- konsolidácia serverov v centrálnej farme,

- povyšovanie OS AIX na p850c na podporovanú verziu 7.1.,
 - Upgrade Web Logic na produkčnom prostredí,
 - poskytovanie súčinnosti pri celoslovenskom nábehu Rezervačného systému,
 - práce na projekte EESSI, tak na úrovni Európskej komisie, ako aj na národnej úrovni,
 - súčinnosť pri zavádzaní novej aplikácie - elektronický likvidačný list.
- b) Za účelom zlepšenia prevádzky centrálneho dispečingu a monitorovania IS sa zrealizovali nasledovné aktivity:
- audit definovaných skupín prístupov z aplikácie ServiceDesk ku koncu roka 2019,
 - vytváranie nových aplikácií pre požiadavky o službu ako aj pre prístupové práva (RINA, Národná aplikácia Sociálnej poisťovne (NASP), Over si, Evidencia sťažností, Elektronické likvidačné listy),
 - rozšírenie monitoringu na telefónne ústredne, MS Windows, Ústredie – LAN, Pobočky – WAN, LAN, Linux/Unix.

Zmeny programového vybavenia

9.2.

- a) Na podporu výkonu dôchodkového poistenia boli v roku 2019 pripravené nové alebo upravené existujúce aplikačné programové vybavenia v rámci informačného systému dôchodkového poistenia, a to:
- zapracovanie zmien zákona o sociálnom poistení týkajúcich sa dôchodkového veku platného v roku 2019, zníženie sumy dôchodku za obdobie účasti na starobnom dôchodkovom sporení,
 - zapracovanie dôchodkovej hodnoty na rok 2019, zvýšenia starobného dôchodku od 1. januára 2019 za obdobie dôchodkového poistenia získané po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok,
 - úprava sumy životného minima od 1. júla 2019, prepočet zrážok z dôchodkových dávok,
 - zapracovanie zmien v súvislosti s nadobudnutím platnosti Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Japonskom o sociálnom zabezpečení s účinnosťou od 1. júla 2019,
 - úprava funkcionality na elektronické preberania údajov o štúdiu pre poberateľov sirotských dôchodkov z registra študentov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR,
 - optimalizácia programového vybavenia na posúdenie nároku na zvýšenie dôchodku na sumu minimálneho dôchodku,
 - určenie a zabezpečenie výplaty vianočného príspevku,
 - integrácia na register fyzických osôb,
 - individuálna valorizácia dôchodkov,
 - hromadná valorizácia dôchodkov, príplatku za štátnu službu a zvýšenie príplatku k dôchodku politickým väzňom a pozostalým osobám po politických väzňoch, vrátane zohľadnenia zvýšenej sumy minimálneho dôchodku a novej sumy exekučnej zrážky, vyhotovenia rozhodnutí, určenia sumy doplatku na dôchodku a poukázania doplatku.
- b) V oblasti starobného dôchodkového sporenia (II. pilier) boli Sociálnou poisťovňou zrealizované úpravy zamerané na optimalizáciu údajovej základne informačného systému starobného dôchodkového poistenia v súvislosti s viacnásobnou evidenciou fyzických osôb. Okrem vyššie uvedeného boli v oblasti starobného dôchodkového sporenia zrealizované nasledujúce úpravy:

- zánik dôchodkovej správcovskej spoločnosti AEGON, d. s. s. a prechod celého jej kmeňa sporiteľov, ich príspevkov a výplat dôchodkov z II. piliera, resp. výplat výnosov z investovania do NN dôchodkovej správcovskej spoločnosti, a. s.,
- ukončenie vyhotovovania ponúk doživotného a dočasného dôchodku z II. dôchodkového piliera s účinnosťou od 1. januára 2020 spoločnosťou Union poisťovňa, a. s. a s tým súvisiace zabezpečenie ukončenia príslušných elektronických služieb, ale súčasné zabezpečenie pokračovania elektronických služieb potrebných na plnenie oznamovacích povinností a na správu súčasného kmeňa poberateľov dôchodkov z Union poisťovne, a. s.

c) V oblasti podporných častí informačných systémov boli práce zamerané na:

- vytvorenie informačného systému centrálnej evidencie sťažností na evidovanie, prešetrovanie a vybavovanie sťažností fyzických osôb alebo právnických osôb doručených Sociálnej poisťovni,
- vytvorenie nového informačného systému na vzájomné poskytovanie údajov medzi Sociálnou poisťovňou a Inšpektorátmi práce resp. Národným inšpektorátom práce.

d) V rámci informatickej podpory v oblasti nemocenského poistenia lekárskej posudkovej činnosti bolo v roku 2019 zrealizované:

- zapracovanie úprav v súvislosti s evidovaním, spracovaním a zobrazením avíza o nezrovnalostiach údajov v IS NP a LPČ s údajmi v RFO,
- zapracovanie zmeny systémových parametrov pri exporte nemocenských dávok prostredníctvom Okresného okruhu a zabezpečenie správneho generovania exportných súborov pre Slovenskú poštu od 1. januára 2020,
- zapracovanie funkcionality na ukladanie a archiváciu Medical Reports, výsledok práce posudkových lekárov na účely sociálneho poistenia v rámci elektronickej komunikácie v rámci EÚ prostredníctvom EESSI,
- zapracovanie nových šablón predvolaní na účely invalidity a úrazovej renty na základe zákona č. 225/2019 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňajú niektoré zákony s účinnosťou od 1. septembra 2019,
- zapracovanie úprav tzv. kladných rozhodnutí s vypustením odôvodnenia vo vetve nemocenského poistenia;

e) Pre oblasť poistenia v nezamestnanosti a garančného poistenia (PvN a GP) sa aktivity súvisiace s informatickou podporou zameriavali na rozšírenie a úpravy funkcionality informačného systému PvN a GP, týkajúce sa prenosu údajov o organizácii a pracovno-právnych vzťahoch z rozhrania UR02B a spracovanie údajov z IS JVP pre modul GP. Informatická podpora pre výber poistného a vymáhania pohľadávok bola v roku 2019 rozšírená o nasledujúce funkcionality a úpravy:

- funkcionality súvisiace s rolou „Poistenec štátu“ pri striedavej starostlivosti o to isté dieťa do 6 rokov,
- doplnenie funkcionality o možnosť evidovať/meniť adresu trvalého pobytu pre fyzickú osobu, ktorá nie je evidovaná v IS JVP,
- zapracovanie zmien pre vyhodnotenie úspešnosti mäkkého vymáhania,
- zmena a úprava rozhrania pre vyhodnocovanie evidovaných nedoplatkov na poistnom na sociálne poistenie a následné vytváranie potvrdenia o nedoplatkoch pre plne automatizované poskytovanie týchto údajov prostredníctvom portálového riešenia OverSi v zmysle novely zákona č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie

administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii),

- zabezpečenie práv dotknutých osôb - centrálna evidencia a procesné spracovanie podnetov dotknutých osôb,
- bezpečná komunikácia - zabezpečenie bezpečnej výmeny osobných údajov medzi Sociálnou poisťovňou a klientmi.

Elektronická výmena dát o sociálnom zabezpečení (EESSI)

9.3.

V rámci implementácie systému pre EESSI v priebehu roku 2019 Sociálna poisťovňa vlastnými zdrojmi implementovala systém RINA, ktorý je nosnou časťou systému EESSI v Sociálnej poisťovni.

V apríli 2019 nadobudla účinnosť Zmluva o dielo na NASP, ktorá tvorí nadstavbu systému RINA so špecifickými funkciami pre potreby vecných útvarov Sociálnej poisťovne. V decembri 2019 bola ukončená implementačná fáza NASP a realizácia zmluvy prešla do fázy technickej podpory NASP a údržby prevádzky NASP.

V decembri 2019 bol podpísaný Dodatok k Zmluve o grante medzi agentúrou INEA ako poskytovateľom grantu a Sociálnou poisťovňou ako prijímateľom grantu, v ktorom sa upravovali kapitoly zmluvy týkajúce sa termínov a prerozdelenia finančných prostriedkov.

Sociálna poisťovňa v systéme EESSI plní ako jediný subjekt v Slovenskej republike úlohu prístupového bodu pre inštitúcie v rámci Slovenskej republiky. V októbri 2019 bol prístupový bod Slovenskej republiky daný do produkčnej prevádzky. Ku koncu roku 2019 bolo ukončené pripomienkovanie Zmluvy o financovaní prevádzky prístupového bodu Slovenskej republiky, ktorá rieši rozdeľovanie nákladov na prevádzku prístupového bodu Slovenskej republiky na základe počtu prenesených biznis správ cez prístupový bod Slovenskej republiky.

Sociálna poisťovňa zrealizovala Monitorovací nástroj, ktorý monitoruje počet správ prenesených cez prístupový bod Slovenskej republiky pre jednotlivé inštitúcie.

V priebehu roku 2019 Sociálna poisťovňa vybudovala Servis Desk EESSI SP, ktorý poskytuje služby nahlasovania a riešenia požiadaviek používateľov systému EESSI.

Záver

Výročná správa o činnosti Sociálnej poisťovne za rok 2019 informuje o činnosti jej orgánov a organizačných zložiek podľa zákona o sociálnom poistení a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov pri výkone dôchodkového poistenia, nemocenského poistenia, úrazového poistenia, garančného poistenia, poistenia v nezamestnanosti, starobného dôchodkového sporenia, lekárskej posudkovej činnosti, právnej služby a legislatívy, ekonomiky a správy fondov Sociálnej poisťovne, kontrolnej činnosti, prevádzkovo-technickej činnosti a správy informačných systémov.

Sociálna poisťovňa ku dňu 31. decembru 2019 vyplácala 1 746 252 dôchodkov, z toho 1 716 830 na územie Slovenskej republiky. Z počtu vyplácaných dôchodkov na územie Slovenskej republiky bolo vyplatených 1 088 300 starobných dôchodkov, 13 194 predčasných starobných dôchodkov, 251 128 invalidných dôchodkov, 342 525 vdovských a vdoveckých dôchodkov, 20 113 sirotských dôchodkov, 1 326 sociálnych dôchodkov, 243 dôchodkov manželky a jeden úrazový dôchodok.

V roku 2019 bolo prijatých 3 236 žiadostí o dôchodok zo starobného dôchodkového sporenia, z toho 2 748 žiadostí v Sociálnej poisťovni a 488 v dôchodkových správcochských spoločnostiach.

V roku 2019 Sociálna poisťovňa vyplatila 2 081 165 nemocenských dávok, 130 146 úrazových dávok, 492 980 dávok v nezamestnanosti a 2 972 dávok garančného poistenia.

V rámci kontroly posudzovania spôsobilosti na prácu posudkoví lekári Sociálnej poisťovne vykonali kontrolu u 687 815 dočasne práceneschopných osôb, na účely dôchodkového poistenia posúdili 75 284 prípadov a na účely úrazového poistenia 5 017 prípadov.

Zdroje Sociálnej poisťovne, vrátane prevodu prostriedkov z minulého roka boli v roku 2019 vo výške 9 102,4 mil. eur. Výdavky/náklady Sociálnej poisťovne v roku 2019 dosiahli výšku 8 573,9 mil. eur. Hospodárenie Sociálnej poisťovne skončilo k 31. decembru 2019 bilančným rozdielom 528,6 mil. eur, čo je o 120,6 mil. eur menej, ako bol predpoklad v rozpočte.

Ukazovateľ úspešnosti výberu poistného Sociálnou poisťovňou bol v období mesiacov január až december 2019 na úrovni 99,55 %.

Pohľadávky evidované k 31. decembru 2019 dosiahli výšku 829 511,7 tis. eur a oproti stavu k 31. decembru 2018 sa zvýšili o 50 756 tis. eur.

V roku 2019 bolo Sociálnou poisťovňou vykonaných u zamestnávateľov 14 598 vonkajších kontrol. Správnosť odvodu poistného a plnenie oznamovacích povinností Sociálna poisťovňa skontrolovala za 296 742 zamestnancov. Počas výkonu vonkajších kontrol zamestnávatelia uhradili poistné v sume 5 933 818,80 eur, ktoré sa vzťahovalo ku kontrolovanému obdobiu. Po ukončení vonkajších kontrol bolo zamestnávateľom na základe výsledkov kontrol rozhodnutím predpísané dlžné poistné v celkovej sume 2 171 948,57 eur.

Sociálna poisťovňa v roku 2019 plnila aj určené Strategické zámery činnosti schválených vládou Slovenskej republiky a Národnou radou Slovenskej republiky, čím vytvorila podmienky pre ich pokračovanie v roku 2020 a postupné napĺňanie do roku 2022.

Uvedený sumár realizovaných úkonov svedčí o robustnosti Sociálnej poisťovne, ale aj o rôznorodosti a vysokej početnosti služieb poskytovaných klientom, ale aj orgánom verejnej moci a iným inštitúciám.

Nadálej zostáva problém pomerne vysokého podielu manuálnych úkonov, potreba obnovy informačných systémov Sociálnej poisťovne, časté zmeny legislatívy, ako aj nízka úroveň dát spravovaných štátnymi organizáciami, z ktorých má Sociálna poisťovňa čerpať, pričom chyby v poskytnutých dátach spôsobujú chyby aj v samotnom registri poistencov Sociálnej poisťovne a následné chyby pri stanovení odvodovej povinnosti u samostatne zárobkovo činných osôb. Nekonzistencia údajovej základne informačného systému Sociálnej poisťovne mala vplyv aj na časové nároky spojené s jej odstraňovaním, ako aj na ďalšie finančné náklady.

Sociálna poisťovňa napriek neustálym novelizáciám zákona o sociálnom poistení, častokrát s neprimerane krátkou legisvakačnou lehotou a opakujúcim sa problémom v procese verejného obstarávania informačných systémov nevyhnutných na vyššiu automatizáciu procesov v oblasti sociálneho poistenia zvládala v roku 2019 zákonom zverené úlohy.

Podrobnejšie údaje o výkone jednotlivých činností Sociálnej poisťovne v roku 2019 boli priebežne prerokúvané na zasadnutiach dozornej rady a zverejnené na webovom sídle Sociálnej poisťovne.